

Verslag

**van de vergadering van
provinciale staten van Drenthe**

gehouden op 14 november 2007

INHOUD

Opening	4
Mededelingen	4
Ingekomen stukken	4
Vaststelling agenda	4
Vaststelling verslag	5
Mondelinge vragen	5
Statenstuk 2007-301; Financiering natuurontwikkeling LOFAR	5
Statenstuk 2007-307 (herzien); Overname treindienst Zwolle-Emmen	10
Statenstuk 2007-303; Verordening rechtpositie gedeputeerden, staten- en commissieleden	17
Statenstuk 2007-308; Benoeming bestuurslid Noordelijke Rekenkamer	18
Statenstuk 2007-304; Begroting 2008	18
Statenstuk 2007-305; Tweede Bestuursrapportage 2007 (inclusief 9e begrotingswijziging)	18
- <i>Motie M1 (verworpen)</i>	24
- <i>Motie M2 (verworpen)</i>	39
- <i>Motie M3 (aangenomen)</i>	40
- <i>Motie M4 (aangenomen)</i>	45
Sluiting	48
Toezeggingen	49

PROVINCIALE STATEN VAN DRENTHE

Verslag van de vergadering van provinciale staten van Drenthe, gehouden op 14 november 2007 in het provinciehuis te Assen.

Tegenwoordig zijn:

A.L. ter Beek, Commissaris van de Koningin, voorzitter

de leden (40 in getal):

J.J. Baltes (VVD)
H. Beerda (PvdA)
M.A.M. Berends (PvdA)
H.H. van de Boer (VVD)
L. Bomhof (VVD)
mevrouw K.J. Datema-Klöppling (SP)
D.B. Dijkstra (CDA)
K.R. Dijkstra (PvdA)
mevrouw W.G. Goudriaan-Visser (PvdA)
E. Hemsteede (PdA)
H.R. Hornstra (PvdA)
A. Huizing (PvdA)
S. de Jong (CDA)
mevrouw M.J. Kaal (CDA)
A. Kerstholt (VVD)
H. Klaver (CDA)
J.H. Lammers (CDA)
J. Langenkamp (GroenLinks)
mevrouw W.L.M. Mastwijk-Beekhuizen (CDA)
T.S. Medemblik (ChristenUnie)
mevrouw A.H. Mulder (CDA)
mevrouw J.H. Mustamu (PvdA)
P.H. Oosterlaak (SP)
mevrouw J.M. Pannekoek-van Toor (VVD)
A.G.H. Peters (CDA)
mevrouw G. Seinen (CDA)
J. Slagter (PvdA)
mevrouw G.H. Smith (GroenLinks)
mevrouw M. Stijkel-Kuijpers (ChristenUnie)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)
A. Timmerman (VVD)
A. van der Tuuk (PvdA)
G.J. Udding (VVD)
E.R. Veenstra (PvdA)
J. Vester (SP)
mevrouw S. van de Vijver-Geitz (PvdA)
A. Wendt (ChristenUnie)
R. Westerhof (SP)
Th. J. Wijbenga (CDA)
B.J. Ziengs (VVD)
mevrouw I.M. Rozema, griffier der staten van Drenthe

Verder aanwezig:

H. Baas (gedeputeerde)
J.H. Bats (gedeputeerde)
mevrouw A. Haarsma (gedeputeerde)
mevrouw T. Klip-Martin (gedeputeerde)
H.P.K.M. Looman (gedeputeerde)
R.W. Munnikma (gedeputeerde)

Met kennisgeving afwezig:

mevrouw A.H. Fronczek (SP)

A. Opening

De VOORZITTER: Ik open de vergadering van provinciale staten en heet u allen hartelijk welkom.

B. Mededelingen

De VOORZITTER: Ik deel de staten mee dat bericht van verhindering tot het bijwonen van de vergadering is ontvangen van mevrouw Fronczek die ziek is.

C. Ingekomen stukken

De VOORZITTER: Ik stel de staten voor de ingekomen stukken A.1 tot en met A.3 en B.1 en B.2 conform de voorgestelde behandeling af te doen.

Daartoe wordt besloten.

D. Vaststelling agenda

De VOORZITTER: Ik deel mee dat van de kant van de staten de volgende voorstellen zijn gedaan ter aanvulling van de agenda:

- de heer Lammers van de fractie van het CDA verzoekt een motie, vreemd aan de orde van de vergadering, te mogen indienen over de Ruimte voor Ruimte-regeling
- eenzelfde verzoek over hetzelfde onderwerp is mij gedaan door de heer Van de Boer van de fractie van de VVD
- de heer Baltés van de fractie van de VVD heeft mij verzocht een motie, vreemd aan de orde van de vergadering, te mogen indienen over het Oranjekanaal

Ik stel de staten voor deze onderwerpen te behandelen na agendapunt H.2, dus na de behandeling van de Begroting 2008.

Daartoe wordt besloten.

De VOORZITTER: Ik constateer dat hiermee de agenda is vastgesteld.

E. Vaststelling verslag van de vergadering van 10 oktober 2007

De heer WESTERHOF: Mijnheer de voorzitter. Ik wil graag een vraag stellen over het verslag. Op pagina 10 staat dat de staten de uitkomst van het in motie 19 gevraagde onderzoek binnen drie weken kunnen verwachten. Die toezegging is op 10 oktober gedaan en het is nu 14 november, dus ruim vier weken later, en ik wacht nog steeds.

De VOORZITTER: Ik neem hiervan kennis. Het gaat nu om het vaststellen van het verslag en de heer Westerhof maakte een opmerking naar aanleiding van het verslag. Ik neem aan dat de betrokken gedeputeerde die opmerking gehoord heeft.

Vervolgens wordt het verslag conform het ontwerp vastgesteld.

F. Mondelinge vragen

De VOORZITTER: Ik deel de staten mee dat geen mondelinge vragen zijn aangemeld.

G. Voorstellen

1. Het voorstel van gedeputeerde staten van 27 september 2007, kenmerk 38/5.4/2007011521, Financiering natuurontwikkeling LOFAR

(statenstuk 2007-301)

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Toen GroenLinks een paar jaar geleden van dit project hoorde, was die partij direct enthousiast en dat is zij nog steeds. Het is een unieke kans om voor naar ons idee relatief weinig geld prachtige natuur te ontwikkelen en tegelijkertijd Drenthe op de kaart te zetten als een innovatieve provincie. Wat wil je nog meer, zou je dan zeggen.

Deze woorden betekenen dat GroenLinks in ieder geval instemt met een provinciale bijdrage, toch woorden die de gedeputeerde nu het liefste hoort.

In de commissievergadering - ik wil die vergadering absoluut niet overdoen - is uitgebreid gesproken over de mogelijke bodemverontreiniging. Wij hebben hierover gisteren nog brieven ontvangen en ook vanochtend nog lag er een brief op onze tafel.

Het lijkt mij niet goed vandaag op individuele gevallen in te gaan, maar ik wil de gedeputeerde wel vragen op welke termijn hij denkt met een oplossing te komen voor deze mogelijke bodemverontreiniging.

De her HORNSTRA: Mijnheer de voorzitter. Mijn bijdrage is wat minder kort en ik moet ook enigszins improviseren, omdat wij vanochtend nog nieuwe informatie kregen.

Ook wij hebben ons al meermalen lovend uitgelaten over dit project. Het is uniek, zo zei de heer Langenkamp zojuist en die mening delen wij. Een combinatie van natuur en hightech, waar vind je dat op zo'n mooie manier? Daarnaast ontstaan er nog allerlei mogelijkheden voor recreatie en dat is vooral voor dit gebied goed, want de Veenkoloniën kunnen best een impuls gebruiken. Het project geeft dus kansen en de PvdA vindt dan ook zeker dat het door moet gaan.

In de commissie hebben wij met elkaar heel uitvoerig stilgestaan bij een aantal punten en daarbij ging het vooral om de financiën en om de mogelijke uitspoel bij de vuilstortplaats. Daar hadden wij zorgen over en door de brief van 7 november werden die zorgen niet geheel weggenomen.

In de commissie werd met betrekking tot de financiën gesteld dat er op 15 november uitsluitel over zou zijn of ASTRON en Hunze en Aa's er uit zouden zijn. Welnu, dat zijn zij niet en dat zal nu pas op 19 december gebeuren. Dat is jammer, maar ik hoop - en eigenlijk ga ik daar nog steeds vanuit - dat het goed komt. Ik hoor graag of het college er ook zo over denkt.

Als het om de uitspoel gaat, hadden wij de indruk dat dit volgens het college wel niet zo'n vaart zou lopen. De brief van 7 november roept toch een aantal vragen op, want daarin is sprake van een inrichtingsplan met een beperkte invloed en een niet wezenlijk grotere vervuiling van het oppervlaktewater. Als je dat leest, vraag je je af wat dat nu precies betekent. Wat is wezenlijk, wat is beperkt? Als je dan een brief van een ander bureau leest, ga je twijfelen en ga je je in ieder geval afvragen wie er nu gelijk heeft.

Welnu, het college reageert met een brief op een aantal vragen die ik hierover had willen stellen. Wij willen koste wat kost voorkomen dat er effecten van uitspoel plaatsvinden, zowel richting de boerderijen als het natuurgebied. Wij willen daarom de garantie van het college dat er op tijd, dus op het moment dat het water omhoog komt, gemonitord wordt wat de effecten hiervan zijn.

Die garantie willen wij van het college. Wellicht geeft het college die met andere woorden al in zijn brief, maar ik wil het vandaag toch nog graag mondeling horen.

Wij zijn benieuwd of wij inderdaad met het geruste gemoed, dat wij hierbij graag willen hebben, "ja" kunnen zeggen tegen dit toch unieke plan. Ik hoor hierover toch graag nog even de mening van de gedeputeerde.

De heer MEDEMBLIK: Mijnheer de voorzitter. PS worden gevraagd in te stemmen met een bijdrage van € 2.750.000,-- voor dit project.

Wat ons betreft is het een prachtig voorbeeld van hoe de provincie succesvol kan zijn in het oppakken, uitvoeren en vooral regisseren van een dusdanig omvangrijk project. Het is een flink bedrag voor een gebiedsontwikkeling, maar desalniettemin stemmen wij er van harte mee in.

Wij zijn toch nog wel even benieuwd naar de status van de onderhandelingen tussen ASTRON en Hunze en Aa's.

De reden waarom wij met het voorstel instemmen, is met name het integrale karakter: het gaat om een flinke uitbreiding van de ecologische hoofdstructuur (EHS), de realisatie van waterberging en recreatieve ontwikkelingsmogelijkheden.

Een van de argumenten die het college noemt, is de reductie van de uitstoot van CO₂. Dat argument vinden wij wat zwak, want de omvang van die reductie is nog niet bekend.

Voorzitter. Wat ons betreft kan de radiotelescoop zijn werk starten. Het gaat om een mooi stukje wetenschapsbeoefening, waarmee wij veel kennis over het ontstaan van het heelal kunnen verwerven.

De VOORZITTER: Ik wens de heer Medemblik van harte geluk met zijn maidenspeech.

De heer WIJBENGA: Mijnheer de voorzitter. Allereerst wil mijn fractie duidelijk stellen dat zij het LOFAR-project en het Instituut ASTRON van groot belang vindt voor Drenthe. Wij hebben er als provincie de afgelopen jaren veel geld in gestoken. Het Rijk heeft mede dankzij LOFAR sensortechnologie als nationale piek aangewezen en de eerste spin-offs zijn er inmiddels.

Het project waarom het vandaag gaat, leek in eerste instantie een waardevolle combinatie te realiseren tussen LOFAR en een stuk natuur-, of zo men wil recreatieontwikkeling. Ik zeg bewust "in eerste instantie", want vlak voor de commissievergadering werden we min of meer overvallen met aanvullende informatie over de mogelijke gevolgen van dit project voor de grondwaterstand in het omliggende landbouwgebied. Ook is in de commissie nadrukkelijk stilgestaan bij de naastgelegen vuilstort en de effecten van een hogere grondwaterstand daarop. Deze informatie heeft dan ook voor een aanzienlijk deel het debat in de commissie bepaald.

Ik heb in mijn bijdrage in die vergadering gezegd: "Zou ik inwoner zijn van dat gebied, ik zou bepaald niet gerust huiswaarts keren".

Daags na de commissievergadering ben ik benaderd door de huidige eigenaar van de stort die zijn grote verbazing uitte over het gevoerde debat. Die verbazing betrof vooral het feit dat wij werkten met cijfers van meer dan twintig jaar oud, terwijl de provincie zelf beschikt over veel recentere informatie. Uit deze informatie blijkt dat de stort is gesaneerd volgens het conserveringsmodel. Desgevraagd werd mij dit van ambtelijke zijde bevestigd.

Het is voor mijn fractie dan ook de vraag waarom de gedeputeerde hierover tijdens de behandeling in de commissie met geen woord heeft gerept. Hij wist dat dit aspect bij de behandeling aan de orde zou komen. Achteraf is nog een poging gedaan een en ander met de brief van 7 november recht te trekken, maar was het niet gewoon beter geweest wanneer deze informatie al tijdens, of liever nog voor de commissievergadering door gedeputeerde staten (GS) zou zijn verstrekt? De informatievoorziening van GS gaat door tot op de dag van vandaag, want er lag weer iets op onze tafel. Ik heb het nog niet kunnen lezen.

Dit alles brengt mij wel tot de conclusie dat de hele gang van zaken tot nu toe niet de schoonheidsprijs verdient.

Voorzitter. Ik wil toch nog even ingaan op de brief van 7 november. Mijn aanvankelijke ongerustheid is dan wel voor een deel weggenomen, maar toch geeft de brief geen eenduidig antwoord op de vraag naar de risico's. Termen als "beperkt van invloed" en "niet wezenlijk grotere risico's" tonen mijns inziens aan dat wij met het project een weg inslaan waarbij de gevolgen voor de omgeving niet volledig in control zijn.

Het voorgaande brengt mijn fractie tot het volgende oordeel over het voorstel.

Vanwege het belang van LOFAR en de nieuwe combinatie met natuur en recreatie kunnen wij instemmen met de inrichting van het betreffende terrein. Maar wij verzoeken GS:

1. aan de provinciale bijdrage nadrukkelijk de voorwaarde te verbinden dat er minimaal een jaarlijkse monitoring zal plaatsvinden naar de effecten van de verhoogde waterstand voor de omliggende landbouwgronden en
2. in de omgeving van de voormalige stortplaats eenzelfde jaarlijks onderzoek te doen uitvoeren.

Wanneer blijkt dat die effecten het gebruik van de landbouwgronden negatief beïnvloeden of, wanneer toch meer dan nu is te voorzien, verspreiding van toxische stoffen plaatsvindt, dienen adequate maatregelen te worden genomen. Ingeval zich deze ongewenste effecten voordoen, zou ten behoeve van de landbouw bijvoorbeeld het instrument van kavelruil ingezet kunnen worden. Ik heb ondertussen begrepen dat daartoe ook al pogingen zijn gedaan en dat die tot nu toe zijn mislukt, maar nieuwe ronde, nieuwe kansen.

Ten slotte, voorzitter - ik heb het in de commissievergadering ook al gezegd - zou ik toch graag van de gedeputeerde horen of hij met ons van mening is dat, nu wij in een zone-1-gebied met een primaat voor de landbouw natuurgebied gaan aanleggen, dit niet als compensatie kan dienen voor andere plekken in Drenthe waar dan vervolgens de landbouwgrond behouden zou kunnen worden.

De heer TIMMERMAN: Mijnheer de voorzitter. Aan de orde is de financiering van LOFAR, waarbij het voor de provincie gaat om een eenmalige bijdrage van € 2.750.000,- en een jaarlijkse bijdrage voor beheer en onderhoud van € 200.000,-.

Om te beginnen met waar de heer Wijbenga mee gestopt is: de VVD heeft ter compensatie van een stukje nieuwe natuur hier en knelpunten elders in onze mooie, dynamische provincie Drenthe de mogelijkheid geopperd van een natuurgrondbank, maar voor die gedachte is op dit moment geen meerderheid te krijgen. Ik denk echter dat wij daar in de toekomst nog wel eens op terug zullen komen, want met een goede onderbouwing kunnen we daar best wel iets goeds van maken.

Eerst was er heel veel haast, toen was er wat minder haast, maar gelet op de informatiestroom die tot vijf minuten voor aanvang van de statenvergadering voortging, is de complexiteit niet veel minder geworden.

Naar aanleiding van de brief van 7 november had ik een aantal vragen die inmiddels al deels beantwoord zijn, maar misschien kunnen de gedeputeerden het antwoord compleet maken.

1. Wat voor gevolgen heeft het nemen van welke beslissing op welk moment, zowel uitvoerings-technisch als financieel?
2. Er is nu een aantal metingen gedaan - een door Oranjewoud en een door SG - maar wij willen wel zeker weten dat er geen sprake is van nadelige gevolgen voor de volksgezondheid en voor de omliggende landbouwterreinen.
3. Kan het werk ook uitgevoerd worden zonder verhoging van de waterstand of in ieder geval met aanpassing van de grondwaterstand? Wanneer extra gemonitord gaat worden, kan daarop dan gestuurd worden, opdat nadelige gevolgen achterwege blijven?

Kortom, mijnheer de voorzitter, wij willen op een positieve manier projecten realiseren. Wij geven de gedeputeerde graag de gelegenheid dit project nog nader toe te lichten, maar ik denk dat wij een goede zet doen als wij ervoor kiezen dit project voortgang te laten vinden.

De heer MUNNIKSMAS: Mijnheer de voorzitter. Ik denk dat dit al de derde of vierde keer is dat wij over LOFAR spreken en daarbij werd ik telkens uitgedaagd toch te proberen op korte termijn met een oplossing te komen om het technische concept van LOFAR toch vooral in een natuurlijke omgeving weg te zetten. De eerste keer dat ik met deze vraag werd geconfronteerd, was na de presentatie van ASTRON hier van het inrichtingsplan en alles wat daaraan vast zit.

Ik heb de achterliggende stukken die op dat moment aan de orde waren, nog weer eens bestudeerd. Daarbij was onder andere het rapport van Oranjewoud over het natuurontwikkelingsproject. In dat rapport zit een "kindertekening" waarop is afgebeeld op welke wijze de waterstromen nu lopen richting De Hunze vanuit de omgeving waar de vuilstort ligt. In datzelfde rapport zit ook een tekening, ook bijna een "kindertekening", waarop allemaal lijntjes staan die een heel klein beetje zijn verschoven omdat er sprake is van natuurontwikkeling. In dat rapport staat dat een verandering van het grondwaterpeil slechts een beperkt effect heeft op de grondwaterstromen - vandaar ook deze tekeningen - en dat dit effect niet zodanig is dat daarmee het globale effect van de vervuiling essentieel toeneemt. Ik denk dat al deze formuleringen ook horen bij de wijze waarop dit soort van technische bureaus hun oordeel vorm geven. Het is ook goed dat een bestuurder op dat moment niet zegt dat er helemaal niets aan de hand is, nee, ik denk dat een bestuurder er verstandig aan doet die tekeningen, maar ook de achterliggende formuleringen naar de staten toe te communiceren.

De heer WIJBENGA zegt dat ik geciteerd heb uit een rapport van jaren geleden. Dat is niet juist. Ik heb in de commissievergadering gereageerd op brieven die de staten ontvingen, in welke brieven de indruk werd gevestigd dat er van alles en nog wat aan de hand was. Toen een discussie ontstond, waarin gesuggereerd werd dat er mogelijk een groot gevaar voor het milieu zou zijn, besloot ik ervoor te zorgen dat de staten nog voor de statenvergadering een brief van mij zouden ontvangen - die brief is inmiddels aan het statenstuk toegevoegd - waarin dergelijke suggesties werden gepareerd.

De heer WIJBENGA: Voorzitter. De heer Munniksma citeert mij als zouden wij spreken aan de hand van oude stukken, maar waar het mij om gaat is dat in het provinciehuis recente informatie beschikbaar was over die vuilstort. Ik heb het ook gezegd: er is gesteld dat er gesaneerd is volgens het conserveringsmodel. Als de heer Munniksma die informatie tijdens de commissievergadering had ingebracht - mij is van ambtelijke zijde bevestigd dat dit toen kon - dan zou toen een deel van mijn ongerustheid zijn weggenomen. Dát was mijn punt.

De heer MUNNIKSMAS: Er is volgens een technisch model gesaneerd. Het gaat er nu om dat - en daar ging de discussie toen over - sanering suggereert dat alle vuil is weggehaald. In dit geval is er gesaneerd door herschikking van afval, waarover een extra deklaag is aangebracht. Er werd aan getwijfeld of door verhoging van de grondwaterstand onder de deklaag door niet allerlei stromen zouden ontstaan. Die twijfel werd gevoed door stukken die commissieleden en college vlak voor de vergadering ontvingen. Daarom heb ik ervoor gekozen deze kwestie hier goed onderbouwd nogmaals aan de orde te stellen.

Hetzelfde deed zich voorafgaande aan deze vergadering voor. Ik kreeg gisteren door de maatschap Bloemendaal stukken toegestuurd, waarin informatie stond die ik serieus neem. Daarom heeft het college ervoor gekozen om in een memo aan de staten een korte reactie op de stukken van de maatschap Bloemendaal te geven. Het belangrijkste is dat op het moment dat in dat gebied natuurontwikkeling plaatsvindt en er dus in de waterhuishouding wat verandert, het verstandig is niet over te gaan tot vermindering maar juist tot intensivering van de monitoring. Ik zeg toe dat collega Klip en ik in een volgende commissievergadering met een voorstel komen voor hoe die frequentere monitoring er daadwerkelijk uit moet gaan zien. Daarbij zal er op gelet worden of de frequentie in het begin eens per halfjaar, per jaar of per twee jaar moet zijn.

Ik meen dat ik uiteindelijk, mede gelet op het aantal bureaus dat zich inmiddels heeft beziggehouden met de natuurontwikkeling in dit gebied in relatie tot de vuilstort, met voldoende vertrouwen kan zeggen dat deze natuurontwikkeling kan plaatsvinden bij een gesaneerde vuilstort, waar op zich nog altijd vuil aanwezig is.

LOFAR combineren met natuurontwikkeling biedt een unieke kans op het realiseren van een extra stuk natuur in Drenthe. Wij hebben eerder een debat gehad of deze ontwikkeling afgewogen kan worden tegenover andere natuurontwikkelingstrajecten, maar het is mij duidelijk dat op het moment dat wij deze ontwikkeling realiseren, wij weer een stap dichterbij bij de verwezenlijking komen van de taakstelling die wij hebben om nieuwe natuur in Drenthe te realiseren. En ook dat is een goede zaak.

Het waterschap en ASTRON voeren constructieve gesprekken en alle signalen die wij hierover ontvangen, zijn van dien aard dat wij verwachten dat er op 19 december ook door het waterschap een positief besluit over LOFAR wordt genomen.

Mevrouw KLIP: Mijnheer de voorzitter. De heer Munniksma heeft onze collegiale visie uitstekend verwoord.

TWEEDE TERMIJN

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. De heer Munniksma verbeterde zichzelf, want eerst sprak hij over dé volgende commissievergadering, maar uiteindelijk werd het een volgende commissievergadering. Dan kan het dus wel maart, april of mei worden. Ik zou graag horen dat het dé volgende commissievergadering wordt.

De heer HORNSTRA: Mijnheer de voorzitter. Ik constateer dat de heer Munniksma in aanvulling op het verhaal dat wij op papier hebben gekregen, onze vragen voldoende heeft beantwoord. Ik sprak over "een gerust gemoed" omdat wij nu stemmen over iets dat eventueel gevolgen heeft voor zowel natuur als mensen. Daar voel ik mij in die zin verantwoordelijk voor dat ik daar alleen maar mee in kan stemmen als ik gerustgesteld ben. De gedeputeerde heeft geprobeerd mij gerust te stellen en daar is hij in geslaagd. Ik neem er kennis van dat wij voortdurend op de hoogte worden gehouden van de monitoring, want het is goed dat wij weten wat er nu daadwerkelijk gaat gebeuren en welke wetenschappers nu echt gelijk gaan krijgen.

De heer WIJBENGA: Mijnheer de voorzitter. De gedeputeerde is teruggekomen op de monitoring en mijn suggestie was die monitoring op te nemen in de subsidievoorwaarden van de provinciale bijdrage. Het verbaast mij echt dat de gedeputeerde zegt dat de aanleg van dit terrein ons een stap dichterbij brengt bij het aanleggen van nieuwe natuur. Ja, absoluut en zelfs honderden hectares, maar de vraag was of het dan in andere delen van Drenthe niet wat minder kan, zodat wij per saldo aan onze verplichting voldoen, maar dan wel op een andere plek.

De heer TIMMERMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik ben op zich tevreden met de antwoorden van de heer Munniksma.

Ik beschouw zijn laatste opmerking over de realisering van nieuwe natuur als een handreiking.

De heer MUNNIKSMAN: Mijnheer de voorzitter. Op het moment dat je drie of zes bureaus voor cultuur-technische werken vraagt een modelstudie te maken dan weet je dat ze eerst heel zinvolle dingen op papier zetten en daar aan het eind aan toevoegen dat in de praktijk moet blijken wat er gaat gebeuren. In de praktijk moet immers blijken of die modelstudies al dan niet uitkomen. Dat was voor staten en college in dit geval de aanleiding om te zeggen dat, nu er zoveel gaat veranderen, extra monitoring op haar plaats is. Die extra monitoring behoeft niet in de subsidievoorwaarden opgenomen te worden, want de verantwoordelijkheid voor de monitoring leggen wij niet bij een externe partij, nee de verantwoording voor de monitoring van de vuilstort lag bij ons en blijft bij ons liggen en wel in de intensiteit die staten en college met elkaar afspreken.

Het college zal ruim voor met de inrichting wordt begonnen de staten inlichten over de frequentie van monitoring en het is bekend hoe snel ASTRON met de inrichting wil beginnen.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

2. Het voorstel van gedeputeerde staten van 10 oktober 2007, kenmerk 41/5.8/2007012410, Overname treindienst Zwolle-Emmen

(statenstuk 2007-307, herzien)

Mevrouw SEINEN: Mijnheer de voorzitter. In 1998 verhuisden wij met ons gezin van de stad Groningen naar het centrum van Emmen. Ik vond er een leuke baan en koos voor wonen in de nabijheid van het station. Den Haag, Utrecht en Amsterdam kan ik nu te voet doen dankzij de trein. Niet alleen wij, maar veel mensen in de Zuidoosthoek van Drenthe zijn blij met deze verbinding. Je kunt nu zelfs gemakkelijk en comfortabel in een dag per trein naar Zuid-Frankrijk of naar de punt van Bretagne reizen; daar kan geen auto tegenop.

De trein in Emmen, Dalen en Coevorden is een waardevol bezit. Daarom ook hebben de fracties van het CDA in de staten van Drenthe en Overijssel het afgelopen voorjaar samen de trein genomen. Zij wilden laten zien veel waarde te hechten aan verbetering van deze treinverbinding.

In de afgelopen vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid waren wij niettemin zeer kritisch over overname van deze spoorlijn. Wij kregen namelijk een stuk voorgeschoteld dat eerder vragen opriep dan ze beantwoordde. Een deugdelijke onderbouwing van de juridische en financiële consequenties ontbrak en ook de status van het voorstel riep vragen op.

Inmiddels hebben wij aanvullende informatie ontvangen in de vorm van een brief van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en een memo van gedeputeerde Bats. Deze informatie geeft inderdaad wat meer inzicht in de problematiek, maar laat onze zorgen niet verdwijnen. Integendeel. De centrale vraag is namelijk: wat neemt de provincie nu eigenlijk over? In de ons voorgelegde rapportage staat hierover slechts een enkele zin. Het gaat om de decentralisatie van de treindienst Zwolle-Emmen, niet over het beheer en onderhoud van de spoorweg.

Wij willen hier wat meer woorden aan wijden.

Ik zal achtereenvolgens nader ingaan op de eigendomsverhoudingen, de financiële consequenties, de kwaliteit voor de reiziger, het internationale belang voor de regio en ten slotte zal ik mijn betoog afsluiten met een vraag aan het college.

In 1997 hebben de minister van verkeer en waterstaat (VW) en de NS afspraken gemaakt over de decentralisatie van 31 onrendabele lijnen, die bekend staan onder de naam "contractsectorlijnen". Die naam is verwarrend want het gaat niet om de spoorlijnen zelf, maar om de treindiensten die erop gereden worden.

(Voorzitter: mevrouw Stoel.)

Het voordeel van overname van een treindienst als die tussen Zwolle en Emmen is dat de provincie voortaan zelf het vervoer kan inkopen. De inzet hierbij is de treindienst beter te laten aansluiten op het regionaal openbaar vervoer. Er zijn echter ook forse beperkingen. De eerste is dat het Rijk eigenaar blijft van de infrastructuur. Dit betekent onder meer dat de toelating van het materieel, de toedeling van de lijncapaciteit en het beheer van de infrastructuur opgedragen is en blijft aan Prorail. Verder is er een blijvende afhankelijkheid van NS als eigenaar van de gronden, als beheerder van de stationsruimten en als eigenaar van de ticketautomaten. Daarnaast moet rekening worden gehouden met andere aanbieders op het spoornet, waaronder Railion voor het vervoer van goederen.

De gedachte van decentralisatie komt voort uit de wens van de minister om de diensten beter te laten presteren, maar kan de provincie dit allemaal wel waarmaken, is het werkelijk zo'n goede deal? De provincie krijgt de verantwoordelijkheid, maar zit met handen en voeten gebonden aan Prorail, aan NS en aan het Ministerie van VW. Daarbij komt nog dat de provincie Drenthe voor het eerst te maken krijgt met het aansturen van een regionale treindienst. Een treindienst is een complexe wereld en een heel andere wereld dan het busvervoer.

Wat de financiële risico's betreft het volgende. De provincie krijgt eenmalig een bijdrage van € 5,6 miljoen en jaarlijks een uitkering uit de brede doeluitkering (BDU). In het ons toegezonden memo geeft gedeputeerde Bats aan dat er niet meer financiële zekerheid over de overname gegeven kan worden. Alleen uit vergelijking met andere provincies kan volgens Bats opgemaakt worden dat deze decentralisatie financieel wel uit kan. Zo hebben Groningen en Fryslân voor 50% van de door het Rijk beschikbaar gestelde bijdrage een vervoersconcessie kunnen realiseren. Dat geeft hoop, maar tegelijkertijd vragen wij ons af of daarmee de treinverbinding niet de nek wordt omgedraaid. Is goedkoop geen duurkoop? Ik hoef alleen de overvolle treinen op sommige trajecten in Groningen en Fryslân maar te noemen, in welke treinen mensen in de problemen komen door gebrek aan frisse lucht en flauwvallen en bovendien hun bestemming veel te laat bereiken. Dat soort toestanden is niet het scenario dat het CDA voor ogen heeft. Het CDA wil juist de kwaliteit van de dienstverlening verbeteren.

Aan de andere kant moet worden gezegd, dat overname door de provincies van de dienstregeling Zwolle-Emmen ook geweldige mogelijkheden biedt. De condities voor overname waren gericht op het handhaven van de huidige dienstregeling. Dat was wel aardig als uitgangspunt voor de onderhandelingen met het ministerie, maar niet voldoende om er iets moois van te maken.

Voor veel studenten en werknemers is de treinverbinding Zwolle-Emmen een uitkomst. Immers, met de auto is Zwolle niet altijd even gemakkelijk te bereiken. Als je de reizigers vraagt of ze over de kwaliteit van de lijn tevreden zijn, zal het antwoord deels ontkennend zijn. 's Morgens gaat het nog wel, maar 's avonds is het een boemeltje. Wie na een lange dag in het Westen wil overstappen in Zwolle voelt zich danig in de kou gezet: het is oud materieel, met weinig zorg voor de reiziger en vooral 's avonds is er sprake van lange overstaptijden en een gebrek aan service. De thuisreis 's avonds laat wordt meer en meer unheimisch en dat geeft geen fijn gevoel.

Wij van het CDA vinden het zeer van belang dat de treinreiziger waar krijgt voor zijn geld: een prima zitplaats, een snelle verbinding, goede service, juiste informatie en een gezellige en vooral fijne trein. Wat ons betreft moet er bij overname dus niet alleen aandacht zijn voor financiële zaken en infrastructuure verbeteringen, maar vooral ook aandacht en zorg voor de reizigers. Op andere beleidsterreinen is het toch heel vanzelfsprekend dat steeds de mens centraal staat. Wij doen bij dezen dan ook de dringende oproep om in de technische wereld van spoorvervoer en verkeersmanagement toch vooral ook de mens en de klant centraal te stellen. Dat voorkomt dat de trein verwordt tot een uitgekledede en daardoor onveilige vorm van vervoer. Voorbeelden van dergelijke treinen kennen wij allemaal wel. Het zou te ver voeren nu te herinneren aan alle ellende met criminelen op soortgelijke spoorlijntjes elders, zoals op de beruchte lijn tussen Amsterdam en Enkhuizen, waar reizigers worden gemolesteerd, waar hun pinpassen worden gescimd en hun bankrekening geplunderd.

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

Mijn betoog moet niet worden beschouwd als verzet tegen de overname van de treindienst, maar als een beroep op de provincie om haar kop gauw uit het zand te halen. Het gaat om belangrijker zaken dan alleen die van infrastructuur en financiën.

Wij hebben niet alleen kritische noten, maar ook een pepernoot.

Wij van het CDA vinden goede verbindingen van groot belang. Het is een belangrijke voorwaarde voor een goed draaiende economie. De gedeputeerde vindt dat ook. Wij zijn dan ook zeer ingenomen met het voornemen van de gedeputeerde om onderzoek te doen naar de verbinding Emmen-Meppen. Een dergelijke verbinding geeft aansluiting op het Duitse spoorwegennet. Meppen biedt een knooppunt van lijnen dat ons dichterbij Europa brengt.

De service in Emmen is thans veel te beperkt. Een paar kilometer verderop in Meppen kan aan het loket heel gemakkelijk een kaartje naar Warschau of Praag gekocht worden en daar kan dan gelijk ingestapt worden.

Wij moeten dit soort zaken ruim zien, want dat creëert kostbare mogelijkheden. De Noordelijke Ontwikkelingsas van de Randstad naar Scandinavië en de Baltische staten loopt straks via het spoor door Drenthe, dankzij een goede spoorverbinding tussen Zwolle en Emmen en van Emmen naar Meppen. De rails via Coevorden naar Emlichheim liggen er nota bene al jaren en ook over de weg loopt via de A28 en de A37 de kortste verbinding door Drenthe. Dit is een uitgangspositie waar Groningen wellicht een tikje jaloers op kan worden. De kansen liggen er en waar het nu nog op aankomt, is met verstand en creativiteit de mogelijkheden benutten.

Ik kom tot de afronding van mijn betoog. Wij van het CDA zouden graag zien dat de provincie haar verantwoordelijkheid nam en deze treindienst in haar takenpakket zou opnemen. Echter, wij hebben gelet op de onderliggende stukken grote twijfels of dit college in staat is om van deze lijn een succes te maken. Dat zal na dit betoog wel duidelijk zijn. De schijnbaar argeloze wijze waarop het college de lijn denkt te kunnen overnemen, baart ons zorgen. Het college zal eerst zelf een helder beeld moeten hebben over hoe een kwalitatief goede lijn er uitziet, alvorens de uitvoering aan derden kan worden uitbesteed.

De vraag die wij vandaag stellen is deze: kan de gedeputeerde toezeggen dat er eind 2008 een goed onderbouwd ondernemingsplan ligt voor de lijn Zwolle-Emmen, waarin expliciet aandacht is geschonken aan de veiligheid, het comfort en de service voor de reiziger? Wij vragen de gedeputeerde eveneens inzicht te verschaffen in de financiële consequenties van verdubbeling of gedeeltelijke verdubbeling van deze lijn.

Ten slotte zijn wij benieuwd naar de toekomstige mogelijkheden van deze lijn in relatie tot het kernnet en willen wij graag meer informatie over de inzet en de participatie van Overijssel met betrekking tot deze verbinding.

Ik eindig met deze dringende oproep van het CDA: doe het met zorg, doe het vooral dedicated. Pas als de gedeputeerde ons daarvan kan overtuigen, zetten wij de seinen op groen.

De VOORZITTER: Ik wens u van harte geluk met uw maidenspeech.

De heer SLAGTER: Mijnheer de voorzitter. Ik ben blij dat mevrouw Seinen vóór mij mocht spreken, want nu kan ik het kort houden.

Overname van de treindienst Zwolle-Emmen door de beide provincies is een goede zaak en biedt kansen voor de toekomst. Er is zeker sprake van kansen voor een betere bereikbaarheid van Zuidoost-Drenthe. In de commissievergadering bestonden hierover ook geen al te grote politieke verschillen van mening.

Aanvankelijk was het stuk zo geagendeerd dat wij er nu alleen maar "ja" of "neen" tegen zouden kunnen zeggen, maar omdat het de B-status heeft gekregen kan ik er nu toch nog een paar opmerkingen over maken.

Het is van groot belang dat er haast gemaakt wordt met de vervoersstudie en het opstellen van een vervoersplan. De lijn is nu al redelijk rendabel en nu al is te voorspellen dat bij een groei van het aantal reizigers met 10% er grote capaciteitsproblemen ontstaan. De uitbreidingsmogelijkheden zijn zeer beperkt. De treinen kunnen niet langer gemaakt worden, omdat de perrons te kort zijn en als dubbeldek-

kers worden ingezet, zal de stroomvoorziening bij Nieuw Amsterdam het steeds begeven. Op zich zijn er dus weinig mogelijkheden voor groei, terwijl wij grote groeimogelijkheden willen en dat is een groot probleem. Eigenlijk biedt alleen het verdubbelen van de lijn mogelijkheden voor de toekomst.

De fractie van de PvdA heeft er bij haar Tweede Kamerfractie op aangedrongen verdubbeling van deze lijn in december op het Meerjarenprogramma infrastructuur en transport (MIT) te plaatsen en ik heb tot mijn genoegen geconstateerd dat in de brief over het Stimuleringsfonds Drentse projecten verdubbeling van die spoorverbinding is genoemd. Er is dus perspectief.

Voorlopig is er alleen sprake van een gedeeltelijke verdubbeling, namelijk bij Dalen, maar wij vragen het college een grondig onderzoek te doen naar waar verdubbeling het meeste profijt oplevert. Wil de doorstroom rond Coevorden, waar ook veel goederenvervoer is, op peil blijven dan sorteert verdubbeling van de lijn daar meer effect.

Het transferium bij Emmen is ook van belang voor de spoorverbinding. Over dit transferium ontvangen wij wisselende berichten en daarom horen wij nu graag hoe het daarmee staat.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Ik had eerlijk gezegd nooit gedacht dat ik voor deze microfoon zou zeggen dat ik in dit statenstuk de heer Swierstra mis. Wat nu voorligt is, uiteraard, het resultaat van een lange onderhandelingsweg en als de heer Swierstra ergens goed in was dan was het wel in onderhandelen. In sporttermen: ik denk dat de oude prof aan het eind van zijn carrière hier veel meer uitgesleept had; ik denk dan even aan de afkoopsom van € 44 miljoen voor de N34. Natuurlijk gaat het in het voorliggende geval niet om beheer en onderhoud, vergelijkingen gaan altijd mank, maar toch. Tijdens de algemene beschouwingen voelde ik al een beetje nattigheid, want toen zei de gedeputeerde Bats dat er naar alle waarschijnlijkheid wel geld naar de provincie zou gaan. Ik drong er toen op aan de woorden "naar alle waarschijnlijkheid" weg te laten en stevig te gaan onderhandelen.

Wat hebben wij nu eigenlijk gekregen? Volgens mij is het veel te weinig. Het bedrag van € 5,6 miljoen is nodig voor verdubbeling van de lijn bij Dalen, welke verdubbeling nodig is om de huidige dienstregeling te verlengen. Het geld van de BDU is nodig om te doen wat gewoon gedaan moet worden. Dus wat hebben wij extra? Niks, naar mijn idee. Het zinnetje op pagina 1 van de toelichting dat de bestaande verbeteringsopties, waarbij een gehele of gedeeltelijke verdubbeling van de spoorlijn nodig is, geen onderdeel hebben kunnen vormen bij de overnameonderhandelingen, is wat dat betreft duidelijk. De heer Swierstra had dat nooit zo geaccepteerd. Als het Rijk aan de ene kant zegt niet te willen spreken over verdubbeling of gedeeltelijke verdubbeling en tegelijkertijd aan de andere kant € 5,6 miljoen voor die gedeeltelijke verdubbeling geeft dan heb je toch een voet tussen de deur? Swierstra had die voet nooit weggetrokken.

Zo optreden had ons miljoenen kunnen besparen, want - het CDA wees er zojuist al op - er moet wel heel wat gebeuren. Handhaven op het huidige niveau? Dank je de koekoek. De lijn is de afgelopen jaren ontzettend achteruitgegaan. Op de stations zijn de loketten gesloten, in Zwolle zijn de wachttijden 0,5 uur en voordat die dingen gerepareerd zijn - en ik spreek dan nog niet eens over verdubbeling; ik ben overigens blij dat ook de PvdA daarop aandringt - zijn we enorme kapitalen kwijt. Ik had vandaag graag een beginnetje van die reparatie gezien. Ik heb daarom mijn twijfels bij hoe het verder moet. Natuurlijk zijn wij voor de overname van de spoorlijn, laat dat helder zijn, maar niet ten koste van alles. Ik had graag een veel en veel beter onderhandelingsresultaat gezien. Daarom vraag ik de gedeputeerde of er nog een mogelijkheid is om de onderhandelingen te heropenen. Het college is namelijk onder voorbehoud akkoord gegaan en wellicht kan de inbreng van de staten gebruikt worden om nog eens met de vuist op tafel te slaan, want het Rijk wil van deze lijn af en wij zijn zo goed om die lijn over te nemen. Dan moet er toch boter bij de vis komen?

De heer BATS: Mijnheer de voorzitter. Wat nu voorligt is het "ja" of "neen" als antwoord op de vraag of de spoorlijn Zwolle-Emmen zal worden overgenomen. De vraag die daarbij fundamenteel voorligt is eigenlijk of het station Emmen eindstation, beginstation of doorgangstation wordt naar mogelijk Meppen. Naar de mogelijke verbinding met Meppen wordt ook een haalbaarheidsonderzoek gedaan, maar vandaag gaat het om de overname van een lijn, die het Rijk wenst te decentraliseren. Het is de laatste lijn in Nederland die voor decentralisatie in aanmerking komt en de afgelopen jaren is hierover

eerst door het vorige en nu door dit college fors onderhandeld. Het finale eindbod van het Rijk is een resultaat waarvan dit college en het college en de staten van Overijssel hebben gezegd dat het een goed resultaat is dat wij niet meer moeten willen openbreken. Wij kunnen dat trouwens ook niet. Nogmaals, het gaat om de overname van een spoorlijn die in potentie veel mogelijkheden biedt, veel mogelijkheden op het terrein van personenverkeer, maar ook veel mogelijkheden op het terrein van het goederenverkeer. Maar, willen wij die uitdaging aan - en het college wil dat, het wil meer met die spoorlijn - dan moet er wel wat gebeuren.

In de onderhandelingen met de staatssecretaris over overname van deze spoorlijn hebben wij gezegd niet alleen de minimale dienstregeling waarvan nu sprake is, boven tafel te willen houden, maar die zelfs te willen verbeteren, niet alleen voor het personen- maar ook voor het goederenvervoer.

Na onderzoek van de knelpunten door het Rijk is voor verdubbeling van het baanvak bij Dalen gekozen. In de reactie van de staatssecretaris en in onze reactie ter bevestiging van het bod wordt Dalen als een van de varianten genoemd. Het Rijk vindt Dalen het kernprobleem, maar wij willen met het bod dat wij nu in de zak hebben, onderzoeken of daarvoor geen slimmere oplossing kan worden gevonden, of wij er niet meer uit kunnen halen en of er überhaupt wel sprake moet zijn van verdubbeling van het baanvak bij Dalen. Misschien is verdubbeling op een ander deel van het traject wel beter, bijvoorbeeld bij Coevorden. Ook die variant is denkbaar.

Als de staten instemmen met de overname van deze spoorlijn, zal er zo snel mogelijk - de voorbereidingen ervoor zijn al getroffen - met dit onderzoek worden begonnen.

Maar wat als de staten niet instemmen met overname van deze spoorlijn? Als de staten niet instemmen, is er in ieder geval de garantie dat deze lijn tot 2010 met dezelfde dienstregelingen in tact blijft. Niet meer en niet minder. Wat dan ook zeker is, is dat na 2010 er geen enkele verbetering te verwachten valt; wij denken zelfs aan een verslechtering. Daarvan hebben wij gezegd dat niet te willen. Wij willen dat niet als Emmen het beginstation wordt en Overijssel wil dat ook niet, want ook in Overijssel wordt genuanceerd over deze spoorlijn gedacht.

Wat wij overnemen is inderdaad niet het ijzer, niet de spoorlijn, maar de exploitatie, het vervoer op die spoorlijn en vooralsnog zal het daarbij ook blijven. Ook wij hebben dat gedefinieerd als een mogelijk knelpunt. Voor ons als decentrale overheid is en blijft Prorail dan de gesprekspartner.

In het bestuurlijk overleg met de minister van afgelopen week hebben wij dit punt aangekaart en de minister heeft daarop toegezegd dat daar waar decentrale overheden de exploitatie van spoorlijnen overnemen, zij een verwachtingsvolle rol in de sturing naar Prorail zullen krijgen als het erom gaat wat wel en wat niet op dat spoor mag rijden.

Op dit moment is het niet in beheer hebben van het ijzer, het niet in beheer hebben van de spoorlijn zelf en het niet in beheer hebben van het onderhoud geen beletsel en ook geen belemmering voor uitvoering van onze visie op die spoorlijn.

Ik heb gepoogd in een onderliggend memo aan de staten inderdaad wat meer informatie te verstrekken over hoe deze procedure tot stand is gekomen, wat het onderhandelingsresultaat is en wat wij als exploitatie in de komende jaren mogen verwachten. Dat heb ik gedaan in de wetenschap dat het agenderen van dit stuk enigszins rommelig is verlopen.

De informatie die nu voorligt, is compleet: dus het aanbod van het Rijk, ons antwoord daarop en een onderliggend stuk van mijn hand met betrekking tot meer details over de overname. Ik verzoek de staten de rest in de schoot van het college te leggen en erop te vertrouwen dat dit college - en wij zullen hierbij leren van andere provincies, dus van onder andere de spoorlijn Groningen-Leeuwarden - kijkt naar wat er elders goed en fout is gegaan.

Hebben wij daar dan tijd voor? Wij hebben van het Rijk naast een aantal andere garanties, waaronder de verstrekking en vergoeding van de kaartautomaten, de garantie gekregen dat de lijn tot 2010 geborgd is. In de tussenliggende periode zullen wij een onderzoek doen naar wat wij wenselijk achten op die spoorlijn. Als de staten vandaag met de overname instemmen, zullen wij de bestekken in een Programma van eisen (PVE) aan de staten voorleggen. Ik schat in dat dit eind 2008 kan gebeuren, waarna eind 2010 een nieuwe vervoerder - en het kan zelfs de NS zijn als blijkt dat zij aan het PVE voldoen - gepresenteerd kan worden.

De komende periode zullen wij met de staten moeten spreken over het niveau dat aan deze spoorverbinding moet worden toegekend. Ik kom bij de staten terug met het PVE, met de uitslag van het onderzoek op die spoorlijn en met de aanpassingen die wij voorstellen te doen.

De heer Langenkamp zegt dat met het bedrag van € 5,6 miljoen niets extra's is binnengehaald. Ik zal de exploitatiebegroting in relatie tot het PVE en de bestekken aan de staten voorleggen. Mijn conclusie is dat wij wel degelijk heel veel hebben binnengehaald. Ik kan de heer Langenkamp garanderen dat geen enkele decentrale overheid in Nederland zo'n pakket aan voorwaarden en zo'n bedrag heeft binnengehaald voor de verbetering van een spoorlijn. Plat gezegd is het bij een belangrijk deel van de andere spoorlijnen zo geweest: decentrale overheid, u wilt dit graag; alstublieft en zoek het maar uit. Wij hebben gezegd: "Wij willen het graag, maar u wilt het ook graag kwijt, we hebben een niveau dat wij willen handhaven en wij hebben in ons collegeprogramma met betrekking tot deze spoorlijn een ambitie neergelegd, het gaat om de ontsluiting van een gebied met 180.000 inwoners en wij hebben ook een economische ambitie; staatssecretaris u moet met meer over de brug komen." Dat is gebeurd in de vorm van de eenmalige bijdrage van € 5,6 miljoen en een te verwachten exploitatiebijdrage. Het voert te ver nu alle details van de exploitatie te noemen, maar wij hebben wel degelijk een goed onderhandelingsresultaat binnengehaald.

Is dit college in staat de lijn over te nemen? Ja, dit college is in staat om de lijn over te nemen. Dit college zal zich kwetsbaar opstellen, zal om zich heen kijken en zal de periode van drie jaar die volgt tot de feitelijke aanbesteding van een nieuwe vervoerder gebruiken om expertise binnen te halen; een deel van die expertise zit al in ons OV-bureau en Overijssel heeft al ervaring met een gedecentraliseerde spoorlijn. Dit college heeft er vertrouwen in.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw SEINEN: Mijnheer de voorzitter. Wij zijn in ieder geval content met het feit dat gedeputeerde Bats heeft toegezegd dat er eind 2008 een plan ligt. Verder vond ik zijn verhaal toch nog wel vrij technisch. Hij sprak over een PVE en over bestekken. Die moeten er natuurlijk ook komen, maar volgens mij moet begonnen worden met een definitiestudie. Ik heb de gedeputeerde niet horen zeggen dat hij de reiziger tegemoet wil komen en dat hij niet alleen oog heeft voor technische aanpassingen als een eventuele verdubbeling bij Coevorden. Ik beveel de heer Bats aan eens na acht uur 's avonds op die trein te stappen. Het zal hem dan wel duidelijk zijn wat ik bedoel. Als de heer Bats het project met open ogen en oren wil aanpakken dan moet hij vooral de reiziger centraal stellen. Als hij dit wil doen dan zijn wij bereid het college het voordeel van de twijfel te geven.

De heer SLAGTER: Mijnheer de voorzitter. Ik ben content met het antwoord, maar ik heb nog geen reactie gekregen op mijn vraag over het transferium bij Emmen.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Mijn vraag was of er mogelijkheden zijn om de onderhandelingen te heropenen. De gedeputeerde zegt dat dit niet mogelijk is zonder reden. Maar dan herhaal ik mijn vraag: kan hij het niet of wil hij het niet?

De heer WESTERHOF: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben in de commissievergadering onze visie over dit plan al naar voren gebracht. Wij zijn tegen overname van de spoorlijn, omdat wij vinden dat het spoorvervoer een taak van de centrale overheid is. Naar onze mening moet deze verbinding onderdeel blijven van het hoofd spoorwegennet.

Verder nodig ik de gedeputeerde uit bij het Ministerie van VW aan te dringen op een betere ontsluiting met Duitsland; het aanleggen van die ontsluiting is naar onze mening ook een rijksoverheidstaak. De fractie van de SP zal tegen dit voorstel stemmen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Bats. Ik roep hierbij nog even in herinnering dat de naam van zijn hond Sipke is.

De heer BATS: Mijnheer de voorzitter. Het beestje is net gesteriliseerd, maar nog steeds zo eigenwijs als de pest.

Ik heb ook al in de commissie gehoord dat de SP tegen overname van deze spoorlijn is, omdat die fractie van mening is dat exploitatie van die lijn een taak van het Rijk is. Maar als die fractie voor het laten van die lijn bij de rijksoverheid is dan is die fractie tegen verbetering en voor verslechtering, want het Rijk heeft niet de voornemens en de visie die dit college wel heeft. Als de heer Westerhof deze lijn werkelijk bij het Rijk wil laten, is hij voor degradatie van deze spoorlijn.

De heer WESTERHOF: Voorzitter. De heer Bats geeft een heel rare draai aan mijn opmerking. Ik stel dat het exploiteren van deze lijn een taak van de rijksoverheid is. Als dit een verslechtering betekent, dat laakt de rijksoverheid haar verantwoordelijkheid. Het Rijk is verantwoordelijk voor de veiligheid van het vervoer, voor de service en voor de goede zorg. Dat is de verantwoordelijkheid van de centrale overheid.

De heer BATS: In mijn rol van gedeputeerde zal ik hier nu niet verder op ingaan. Ik adviseer de heer Westerhof hierover contact op te nemen met zijn partijgenoten in de Tweede Kamer. Wij hebben dit voorstel met de beste bedoelingen voor verbetering van die spoorlijn gedaan. Iemand die niet voor overname van die spoorlijn is, is dus voor verslechtering. Het antwoord op de vraag van de heer Langenkamp of de onderhandelingen nog opengebroke kunnen worden, is simpelweg nee. Ik kan hier wel een heel omslachtig verhaal over houden, maar de staatssecretaris heeft aan het eind van de besprekingen gezegd dat dit zijn slotbod is en de DG van het departement heeft mij zelfs een rat genoemd. Ik heb dat in dit traject overigens als een compliment gezien.

De heer LANGENKAMP: In de beleidsbrief staat heel duidelijk dat het college onder het voorbehoud van goedkeuring door de staten met de overname heeft ingestemd. Waar is die formulering voor nodig, of is het puur formeel zo gesteld?

De heer BATS: Ja, uiteindelijk is dat zinnetje natuurlijk wel een formaliteit, want als de staten niet akkoord gaan, houdt het Rijk de spoorlijn.

De heer LANGENKAMP: Maar zo bedoelt de heer Bats het toch niet?

De heer BATS: Zo bedoel ik het wel, het is zo simpel als het er staat. De staten moeten de overname van deze spoorlijn goedkeuren. Doen zij dat niet dan blijft deze spoorlijn - zo staat het ook klip en klaar in de brief van de staatssecretaris - in handen van het Rijk, met alle consequenties vandien. Dit kabinet heeft het kernnet, de hoofdspoorwegen, als leidend bepaald voor zijn investeringen in de komende jaren.

De heer LANGENKAMP: Dan is die formulering dus een doodoener die voor elk besluit geldt.

De heer BATS: Die conclusie is voor rekening van de heer Langenkamp.

Mevrouw SEINEN: Deze lijn wordt nu dus uit het kernnet gehaald.

De heer BATS: Nee, deze lijn heeft nooit in het kernnet gezeten.

Mevrouw SEINEN: Maar dat betekent dat het nooit een intercitytrein wordt. Wat betekent dit voor een eventuele internationale verbinding?

De heer BATS: Het rijden van een intercity of een dieseltrein staat los van de exploitatie van het personenvervoer. De beheerder van het ijzer is Prorail. Als uit het onderzoek en het overleg met onze Duitse vrienden blijkt dat er een grensoverschrijdende verbinding moet komen dan kunnen wij hier niet het antwoord geven op de vraag, wie die verbinding dan gaat uitvoeren.

Ik heb een maand geleden overleg gehad met de verantwoordelijk wethouder over het transferium in Emmen. In ons convenant mobiliteit met de gemeente Emmen hebben wij een provinciale bijdrage toegezegd; dat is overigens in de vorige collegeperiode al gebeurd. Die bijdrage is gekoppeld aan een aantal ontwikkelingen in Emmen. De gemeente Emmen en de provincie hebben die ontwikkelingen nog eens tegen het licht gehouden en wij bekijken nu wat de tempo's zijn in de woningbouw en de bouw van het station. Ik kan hierover op dit moment verder niets zeggen omdat ik in bestuurlijk overleg ben met Emmen over waar wij nu in het hele dossier staan.

Ik wijs mevrouw Seinen erop dat, op het moment dat zij mij technische vragen stelt en op heel veel details ingaat, zij mij wel uitnodigt om en detail te antwoorden.

Mevrouw SEINEN: Maar de hoofdlijn van het betoog was de vraag of tegemoet wordt gekomen aan de kwaliteit die de reiziger vraagt. De service zal verbeterd moeten worden. Ik begrijp wel dat infrastructuurele maatregelen genomen moeten worden, maar er moet ook oog zijn voor de kwaliteit waaronder de reizigers vervoerd worden.

De heer BATS: Ik heb in de commissie niet een groter compliment kunnen krijgen dan door GroenLinks omarmd te worden met de woorden dat deze gedeputeerde voor de kwaliteit in het openbaar vervoer wil gaan. Helderder kan ik niet zijn. Het is evident dat het hier gaat om de kwaliteit en niet alleen om de financiën. Die financiën zijn belangrijk, maar wij doen het voor de 180.000 inwoners van die regio en wij doen het ook voor al die ondernemers die straks met hun containers over het spoor willen.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

De VOORZITTER: De fractie van de SP zal aantekening worden verleend dat zij geacht wenst te worden tegen het voorstel te hebben gestemd.

3. Het voorstel van gedeputeerde staten van 4 oktober 2007, kenmerk 40/5.4/200712128, Verordening rechtspositie gedeputeerden, staten- en commissieleden

(statenstuk 2007-303)

De heer OOSTERLAAK: Mijnheer de voorzitter. Ik wil een korte stemverklaring afleggen.

Deze regeling is soberder dan de vorige, heb ik begrepen, maar wat de SP betreft kan het toch nog wel een onsje en misschien wel twee onsjes minder. Er staat bijvoorbeeld in dat na vier jaar statenlidmaatschap er nog twee jaar recht op een vergoeding is. Op zich is dat hartstikke mooi, maar niet als dit niet geldt voor alle mensen in Drenthe. Naar onze mening moet uitgegaan worden van de voorzieningen die voor iedereen gelden. Wij vinden dit overdone.

Hetzelfde geldt voor de ziektekostenregeling en de spaarloonregeling. Het gaat allemaal net iets te ver. Ik wil niet zeggen dat het een schandalige regeling is, maar wij vinden dat het allemaal net even wat minder moet. Vandaar dat wij niet met het voorstel instemmen.

De heer VEENSTRA: Mijnheer de voorzitter. Dit punt kwam ook al in de commissie aan de orde.

De heer Oosterlaak zegt dat iemand na vier jaar statenlidmaatschap recht heeft op twee jaar wachtgeld. Maar in de verordening staat duidelijk dat die periode van twee jaar geldt wanneer iemand tweemaal vier jaar statenlid is geweest. Na vier jaar is dat maar een jaar. De regeling is dus nog veel soberder dan de heer Oosterlaak nu aangeeft.

De heer OOSTERLAAK: Dat is dan mooi.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

De VOORZITTER: De fractie van de SP zal aantekening worden verleend dat zij geacht wenst te worden tegen het voorstel te hebben gestemd.

4. Het voorstel van het Presidium van PS van 18 oktober 2007, kenmerk 2007013097, benoeming bestuurslid Noordelijke Rekenkamer

(statenstuk 2007-308)

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten de staten overeenkomstig het voorstel van het Presidium.

H. Begroting 2008 c.a.

1. Het voorstel van GS van Drenthe van 4 oktober 2007, kenmerk 40/5.7/2007012036, Begroting 2008

(statenstuk 2007-304)

2. Het voorstel van gedeputeerde staten van 5 oktober 2007, kenmerk 40/5.6/2007012130, tweede bestuursrapportage 2007 (inclusief 9e begrotingswijziging)

(statenstuk 2007-305)

De VOORZITTER: Ik wijs erop dat geen afspraken over spreektijden zijn gemaakt, maar ik zeg ook dat het niet de bedoeling is bij deze begrotingsbehandeling de algemene beschouwingen nog eens dunnetjes over te doen. Er is dus geen spreektijdregeling, maar ik houd wel de vinger aan de pols en met name aan die pols waar mijn horloge zich bevindt.

Qua volgorde van sprekers wil ik het maar eens doen zoals bij algemene beschouwingen in de Tweede Kamer gebruikelijk is. Daarom geef ik nu eerst het woord aan de grootste oppositiepartij. Het woord is aan de heer Klaver.

De heer KLAVER: Mijnheer de voorzitter. Dit is een vreugdevol moment, dank u wel. Mijn stem begeeft het af en toe, maar dat heeft te maken met een klein griepje, waarvan ik herstellende ben.

Vandaag behandelen wij de eerste begroting in deze collegeperiode. In de Voorjaarsnota zijn de financiële kaders in beeld gebracht en is aangegeven hoe lang onze financiële polsstok is. Maar wij willen ook graag weten hoe we droog aan de overkant komen.

Er is ons een verbeterde begrotingsopzet gepresenteerd met zes programma's en zestig prioriteiten. Maar het gaat niet alleen om de cijfers, maar ook om het beleid en in grote lijnen kunnen wij dit beleid steunen.

Zo wil het college de komende jaren in overleg met bestuurlijke en maatschappelijke partners structuur versterkende, panklare plannen ontwikkelen. Voor de realisering van die plannen komt veel geld beschikbaar via het zogeheten Stimuleringsfonds Drentse projecten. De inzet is cofinanciering en dat vinden wij een goede aanpak. Het vraagt van mensen en organisaties om medeverantwoordelijk te zijn,

duis verantwoordelijkheid te dragen voor de realisering van het beleid: samen uit, samen thuis. En dat past precies bij het CDA als wij het hebben over gespreide verantwoordelijkheid.

Mijnheer de voorzitter. De provincie bevindt zich in een zeer rooskleurige financiële positie, zeg maar de zoete periode. Maar over het stimuleringsfonds en de acties die daaruit voort moeten komen, hebben wij toch nog wel een vraag. Wat zijn eigenlijk de spelregels? Nu weten wij sinds de vorige week al dat de heer Looman aan het worstelen is, maar de brief van 13 november die wij gisteren ontvingen, biedt nu niet direct een oplossing. Daarom willen wij hem vandaag nog eens heel indringend vragen wat nu de prioriteiten zijn en of PS nog de mogelijkheid hebben om tussentijds nieuwe projecten op te voeren. Wie bepaalt de volgorde en wie doet wanneer een greep uit het fonds?

In de brief van 13 november staat ook iets over cofinanciering van landelijke en Europese middelen. Dat is dus een spelregel, maar is het alleen dat en verder niets? Wij willen graag prioriteiten prioriteren.

Bij de behandeling van de voorjaarsnota is gesproken over de multiplier. Wij dachten toen voorzichtig te zijn en noemden de factor twee. De gedeputeerde vond dat te voorzichtig, want hij dacht aan de factor vier. Fantastisch, daar hebben we wat aan. LOFAR maakt een multiplier van factor twee en ik vraag de gedeputeerde uit te leggen hoe het met de andere projecten zit.

Nog een paar andere punten, om te beginnen het topsportbeleid.

Eerder dit jaar hebben de staten motie M3 aangenomen over de subsidiëring van de breedtesport in relatie met topsportevenementen. In die motie staat dat het college voor elke euro voor de topsport, in principe € 2,- aan de breedtesport moet besteden. Maar, nogmaals, bergt dit niet het risico in zich dat topsportevenementen voor Drenthe te duur worden? Waarom zijn de effecten van die motie nog niet in de begroting verwerkt?

De provincie draagt bijvoorbeeld bij aan de Superprestige cyclecross die volgende week zondag in Gieten wordt verreden. Dat evenement valt dus in de categorie topsport. Maar hoeveel wordt daaraan bijgedragen en hoeveel wordt daarna bijgedragen aan de breedtesport? Kortom, kan het college aangeven wat het precies verstaat onder breedtesport en hoeveel geld het daarvoor wil uittrekken? Zijn sportverenigingen, buurtverenigingen en scholen wel voldoende voorbereid om deze voornemens van de provincie tot uitvoering te brengen?

En dan is daar natuurlijk de vraag wat nu precies topsport is. In de notitie Drenthe beweegt komt het college op de pagina's 20 en 21 eigenlijk niet veel verder dan het opsommen van de twee reeds gehouden topsportevenementen en de TT in Assen en wat op pagina 32 van de begroting staat, stemt al niet veel vrolijker. Welke evenementen uit de sportwereld kunnen in de ogen van het college nu aangemerkt worden als topsport? Is dat de Gouden Pijl in Emmen, of het schaaktoernooi in Hoogeveen, het concours hippique in Zuidlaren, het wereldkampioenschap karate in Emmen, de zesdaagse in Zuidlaren, een handbalinterland Nederland-Turkije op 3 januari 2008, het tafeltennis in Klazienaveen, het dames- en herenhandbal E en O in Emmen, of ook de wereldkampioenschappen fietscross in Bargerooster-veld?

NOC*NSF werkt al sinds 1960 met de zogeheten topsportindex en dat is wellicht iets voor Drenthe. Overigens - en dat vinden wij jammer - komt Drenthe op de topsportkalender van NOC*NSF tot en met 2010 niet één keer voor.

Als wij niet eens weten wát topsport is, wat precies breedtesport is, wat wij écht willen ondersteunen en wat wij vooral níet willen ondersteunen, dan komt het niet goed. Dan worden er of zijn er al valse verwachtingen gewekt, zowel bij de mensen die nauw betrokken zijn bij de breedtesport als bij degenen die zich inzetten voor het organiseren van topsportevenementen.

Mijnheer de voorzitter. Ik durf het bijna niet te zeggen. Hebben wij, met het aannemen van motie M3 eerder dit jaar, niet een opdracht geformuleerd die topsport en breedtesport tot elkaars gevangene maken, met als resultaat dat beide aan het eind van de rit met lege handen staan? Dát kan toch nooit de bedoeling zijn?

Mijn volgende onderwerp is het behoud en ontwikkelen van het culturele erfgoed. Het voornemen is om het komende jaar het erfgoedproject Tafelzilver van Drenthe op poten te zetten, niet praten maar poetsen. GS willen in samenspraak met de gemeenten en erfgoedorganisaties beleid ontwikkelen en in dat kader vraag ik het college nogmaals de mogelijkheden te verkennen voor het samenstellen van een canon van de Drentse geschiedenis, naar het voorbeeld van de landelijke canon.

Ik heb voor ogen dat een Drentse canon zou moeten resulteren in een handzaam overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen en ontwikkelingen in de Drentse samenleving, bedoeld voor het onderwijs en voor een zeer breed publiek. Kortom, wanneer gaat het college de tafel met dit mooie zilveren bestek dekken?

In de statenvergadering van december a.s. behandelen wij een voorstel voor subsidie aan het Huus van de Taol en daarmee kan een grotere zichtbaarheid, professionaliteit en uitstraling voor de streektaal worden bereikt. De financieringsopzet bevat echter nog een aantal onduidelijkheden en mijn fractie wil vandaag, bij het vaststellen van de begroting, de discussie over de hoogte van het gevraagde subsidiebedrag niet op voorhand blokkeren.

Schoolverlaters. Een paar jaar geleden hebben de noordelijke provincies en zo'n tachtig instellingen op het terrein van onderwijs en werkgelegenheid afspraken met elkaar gemaakt om jongeren zonder diploma te helpen bij het volgen van een opleiding. Onlangs verschenen de eerste uitkomsten van de resultaten van dit samenwerkingsproject. Enkele honderden jongeren uit Groningen, Drenthe en Fryslân vonden hun weg naar instellingen om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Wij zijn blij met dit resultaat en sporen het college aan op deze weg vooral voort te gaan.

Voorzitter. Wij kunnen met tevredenheid vaststellen dat uitvoering wordt gegeven aan de motie om provinciale middelen beschikbaar te stellen voor de ondersteuning van jonge agrariërs. Wat de glastuinbouw in Emmen betreft, is er sprake van een stagnerende ontwikkeling. Welke inspanning mogen wij het komende jaar van het college verwachten om deze stagnatie om te zetten in een perspectievolle, positieve ontwikkeling? Wat gaat of wat is het college aan het doen?

De recente aankondiging van de sluiting van Cordis in Roden is een voorbeeld van het af en toe even niet goed gaan met de werkgelegenheid in Drenthe. De algemene trend is dat het hier veelal gaat om werk waarvoor een laag opleidingsniveau voldoende is. De impact van deze sluitingen op lokale gemeenschappen is evident en raakt daarmee indirect de corebusiness van onze provincie: het welzijn van de inwoners van Drenthe. Wij gaan er zonder meer vanuit dat het college op de achtergrond bij deze zaken betrokken is. Echter, het zijn zo langzamerhand geen incidenten meer en het CDA zou graag in de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie (BFE) nog eens met het college van gedachten wisselen over de vraag op welke wijze wij als provincie een bijdrage kunnen leveren om voor deze groep een betaalde boterham te behouden. Wij willen die discussie graag voeren aan de hand van een door het college opgestelde notitie, waarin het zijn visie op deze problematiek geeft.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom tot de afronding van mijn betoog.

In maart jl. zijn wij als volksvertegenwoordigers, vertegenwoordigers van het Drentse volk, in de staten van Drenthe gekozen. De kiezers hebben ons vertrouwen gegeven en dat legt een grote verantwoordelijkheid bij ons allemaal. In het proces van collegevorming is het zo gelopen dat het CDA in de oppositierol is geplaatst. Maar oppositie voeren is niet tegendraads beleid voeren, dat is niet ons primaire doel. Nee zeggen is geen vorm van oppositie voeren en daarom zeggen wij in onze fractie altijd heel keurig: "De fles is halfvol." Bovendien is "nee zeggen" ook lastig in een situatie waarin verkiezingsprogramma's van statenfracties allemaal dezelfde kompasrichting hebben.

Wij proberen met hoofd en hart de kant van de Drentse burger te kiezen, want het gaat bij de uitwerking van beleid altijd om mensen. Wij willen hier proberen te verwoorden wat de mensen in Drenthe bezighoudt. Daarom kunnen wij, met inachtneming van de eerder genoemde punten, instemmen met de provinciale begroting voor het komende jaar.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Veenstra als vertegenwoordiger van de grootste coalitiepartij.

De heer VEENSTRA: Mijnheer de voorzitter. De PvdA heeft met groot genoegen kennisgenomen van de begroting voor het jaar 2008. Wij zijn trots op de begroting die voorligt, omdat in het beleid voor volgend jaar veel van ons verkiezingsprogramma vorm krijgt. Het college is er wat ons betreft uitstekend in geslaagd een uitgebalanceerde begroting te presenteren: de Voorjaarsnota PLUS 2007 is inhoudelijk prima verwerkt en financieel zit een en ander goed in elkaar.

Hiermee zou ik kunnen eindigen, maar dat zou wat te snel zijn en daarom ga ik verder met de opmerking, dat ondanks dit prima uitgangspunt wij het ons niet kunnen veroorloven achterover te leunen. In het verlengde van de begroting kijken wij vandaag naar enkele problemen die in Drenthe spelen, problemen die de mensen in Drenthe raken en volgens mijn fractie om extra aandacht en inzet vragen, ook van de provincie. Het gaat dan om de situatie in de thuiszorg, de problematiek dat nog te veel mensen langs de kant staan, de bereikbaarheid van het Noorden en de economie van Noord-Nederland. Wij kunnen deze vier thema's heel snel afdoen door te zeggen dat de provincie daar niet over gaat, of dat anderen daarover gaan, maar ik wil ze toch een voor een even de revue laten passeren. Ik begin dan met de thuiszorg. Het is nu al voor het derde jaar dat mensen in Drenthe die thuiszorg nodig hebben, tegen grenzen aanlopen. Dit maakt duidelijk dat de verdeling van het landelijke AWBZ-budget structureel fout is. Feitelijk weten alle betrokkenen dit ook al drie jaar. De landelijke overheid doet niets om het probleem op te lossen, terwijl het probleem elk jaar groter wordt. Mensen blijven onnodig lang in het ziekenhuis, waardoor andere mensen niet aan de beurt komen. Mensen die mantelzorg verlenen, komen onder nog grotere druk te staan. Wij kennen, helaas, allemaal wel de schrijnende gevallen in onze directe omgeving en ik verwijs ook naar de uitzending van NOVA van afgelopen zaterdag. Petje af voor de enorme inzet van Zorgbelang Drenthe in dezen. Wij weten ook dat onze gedeputeerde contact heeft en houdt met Zorgbelang en met Den Haag. De Drentse PvdA heeft onlangs zelfs contact gezocht met de partijgenoten in Den Haag en wij zijn met een bus vol mensen naar Den Haag afgereisd, samen met medewerkers van de Thuiszorg die ook slachtoffer dreigen te worden van de wijziging van het systeem. Helaas is de Drentse burger hiermee nog niet geholpen. Ondanks alle actie en druk neemt de staatssecretaris geen extra stappen en wordt geen extra budget beschikbaar gesteld. Voorzitter. Wij vinden dat dit echt niet kan. Ik doe dan ook een beroep op het college hier nog eens naar te kijken en wel op drie manieren.

Gisteren heeft de rechter de uitspraak gedaan dat Achmea gehouden is het budget voor Drenthe ook in Drenthe aan te wenden. Kan en wil het college iets doen richting Achmea om te bewerkstelligen dat dit nu ook werkelijk gebeurt?

Kan het college op korte termijn een analyse geven van wat er nu precies schrijnend is in Drenthe? Zou het college met ons willen overwegen of het in sommige situaties in Drenthe niet noodzakelijk is dat de provincie overgaat tot een stukje voorfinanciering, of zelfs tot het beschikbaar stellen van een stukje overbruggingskrediet? Dit is een vergaand voorstel, maar de situatie is schrijnend en die moet op zijn minst geanalyseerd en beoordeeld worden. Wij wachten graag het antwoord af.

Mevrouw MASTWIJK: In de krant van vanochtend staat dat de Raad van State de thuiszorgorganisaties gelijk heeft gegeven, dus dat de zorgautoriteit gewoon moet betalen. Dan komt het toch allemaal goed, want er is geld genoeg.

De heer VEENSTRA: Ja, maar wij horen nu al een tijdje dat er geld genoeg is en dat het aan de structuur ligt. Maar toch is de reactie van Achmea niet dat zij het probleem gaat oplossen, nee de reactie is dat deze situatie leidt tot nader overleg. En zo zijn wij straks weer vier weken verder. Vandaar mijn oproep aan het college.

Niemand aan de kant. Ook in Drenthe staan nog steeds te veel mensen langs de kant, mensen die de boot hebben gemist tijdens hun schoolopleiding, of die daarna, door welke oorzaak ook, de aansluiting op de arbeidsmarkt hebben gemist, dan wel verloren. Voor deze mensen is het aan de kant moeten blijven staan onaanvaardbaar. Betrokken kunnen zijn bij de samenleving is voor ieder mens van belang. In onze maatschappij, waarin als gevolg van demografische en sociaal-economische ontwikkelingen de omstandigheden veranderen, is ieders bijdrage aan de samenleving noodzakelijk. Daarom zet de PvdA zich ervoor in dat iedere jongere de school verlaat met een startkwalificatie, die uitzicht biedt op werk. Hier wordt al heel veel aan gedaan, maar dat alles is kennelijk nog onvoldoende.

In de toelichtende tekst bij de begroting wordt aangegeven dat het voortijdig schoolverlaten behalve aan de persoonlijke omstandigheden van de jongeren ook moet worden toegeschreven aan de gebrekkige registratie en begeleiding en aan onvoldoende structurele inbedding van zorg in en om scholen. De gedeputeerde zei verleden week nog in de commissievergadering ook dat heel veel bestanden van

categorie 4-werklozen onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Er is al met al onvoldoende aansluiting van het beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt. Wij leiden hieruit af dat ten aanzien van delen van de problematiek moet worden gesproken van een gebrek aan goede organisatie en een gebrek aan passende aansturing van processen. Het college heeft op dit punt een aantal ambitieuze doelstellingen. Er worden wel 14 maatregelen genoemd om schooluitval tegen te gaan, maar toch lijkt het ons goed nog eens te kijken naar de organisatie en het goed op elkaar afstemmen van kaartenbakken. De provincie moet en zal daarin haar verantwoordelijkheid nemen, ook als dit gepaard gaat met het inzetten van extra middelen. In dezen moet alles uit de kast worden gehaald, dat blijkt ook wel uit de begroting. Ons derde punt is Noord-Nederland bereikbaar.

Een goede bereikbaarheid van het Noorden, en dus van Drenthe, is van groot belang. Die bereikbaarheid is noodzakelijk voor de economie en voor een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling. Wij zien positieve ontwikkelingen als het doortrekken van de A37 richting Duitsland en de aanpak van de N33 en de N34. Er zijn echter ook ontwikkelingen, waarover wij ons zorgen maken en in willekeurige volgorde noem ik dan de vertraging van de verbreding van de A28 tussen Meppel en Zwolle, het stelselmatige uitstel van de baanverlenging van het vliegveld Eelde, wat men daar ook van vindt, en de soap rond de besluitvorming over de Zuiderzeelijn (ZZL). Wij vragen onze bestuurders nogmaals hier kort bovenop te zitten en alles uit de kast te halen om de beoogde doelen te bereiken.

Verleden week hoorden wij dat het Kabinet onderzoek gaat doen naar de aanleg van een eiland in de Noordzee. Er stond een prachtige foto van in de krant en onze reactie was direct dat met de aanleg van de ZZL hetzelfde doel wordt bereikt. Ik ben dan ook benieuwd naar de reactie van het college op dit initiatief in relatie tot waar het Noorden allemaal mee bezig is.

Ik kom op het onderwerp investeren in Drenthe.

Voor de economie is investeren in Drenthe ook noodzakelijk. De afgelopen maanden zijn wij, helaas, geconfronteerd met een aantal forse bedrijfssluitingen en overnames in Drenthe. Ik noem Stork in Hoogeveen en Cordis in Roden. De sluitingen zijn vooral ingrijpend voor de betrokken werknemers. De provincie staat er meestal snel bij en kijkt ernaar, want het grote internationale spel vindt aan tafels heel ver weg plaats.

Mevrouw MASTWIJK: De verantwoordelijk wethouder van Hoogeveen heeft deze week bekendgemaakt dat er wel 600 werklozen zijn, maar dat daartegenover 1.200 mensen weer werk gevonden hebben.

De heer VEENSTRA: Dat is fantastisch, maar de ontwikkelingen bij Stork en Cordis baren ons toch zorgen. Het grote internationale spel vindt plaats aan tafels, die heel ver weg zijn.

Toekijken past niet bij ons en vandaar dat wij samen met de SP de Universiteit van Groningen een onderzoek willen laten doen naar de beste kansen voor werkgelegenheid in Noord-Nederland. Het gaat erom hoe wij als provincie het best kunnen reageren op internationale ontwikkelingen, om welk soort werk het in Drenthe zou moeten gaan en hoe wij ons op de toekomst moeten richten. Wij stellen ons voor op basis van dit onderzoek door de Rijksuniversiteit Groningen (RuG) met een nota te komen, die wij graag in de Statencommissie BFE willen bespreken.

Ik kom tot mijn conclusie.

De begroting geeft een antwoord op het Drenthe van nu. Modern en toekomstgericht is een antwoord geformuleerd op maatschappelijke vraagstukken. Een visie op de ontwikkeling van een sterk en mooi Drenthe, maar vooral ook van een sociaal Drenthe, is een wezenlijk uitgangspunt van het provinciaal beleid. Er ligt nu een begroting die in alle opzichten goed is voor de gewone mensen in Drenthe en dat hebben wij als PvdA nog nooit voor elkaar gekregen. Het is dan ook volstrekt helder dat de PvdA instemt met de Begroting 2008 en in het verlengde daarvan graag een viertal maatschappelijke vragen centraal heeft gesteld.

De heer KLAVER: Ik wil graag een verdiepingsvraag stellen over het onderzoek door de RuG. Wat denken de PvdA en de SP met dit onderzoek te bereiken? Wat moet daar uitkomen?

De heer VEENSTRA: Daarvoor is juist dat onderzoek nodig. Wij maken ons als het om de werkgelegenheid gaat, zorgen over internationale ontwikkelingen. Gelukkig komt er wel werk terug, maar Drenthe maakt steeds meer deel uit van de internationale economie en heel veel Drentse bedrijven gaan op in heel grote eenheden. Wij willen weten wat dit voor onze werkgelegenheid betekent. Wij willen wetenschappelijk onderbouwd hebben op welke soort van werk Drenthe zich de komende tijd moet richten en welke wegen de provincie daarbij zou kunnen inslaan. Het onderzoek is bedoeld voor onze discussienota.

De heer KLAVER: Maar wordt het nu een discussienota of gaat het om aanbevelingen of wij naar een maakindustrie moeten of dat wij het moeten zoeken in de dienstverlening? Waar zoekt de PvdA zelf naar?

De heer VEENSTRA: Het begint natuurlijk met het formuleren van een goede onderzoeksopdracht en vervolgens zal het onderzoek van de universiteit moeten uitwijzen in welke richting de werkgelegenheid in Drenthe zich moet ontwikkelen.

De heer OOSTERLAAK: Mijnheer de voorzitter. Namens mijn fractie wil ik graag enkele opmerkingen maken bij de Begroting 2008 en ik wil daarbij beginnen met enkele opmerkingen van algemene aard. Er is hard gewerkt om tot een mooi stuk te komen, waar de staten iets mee kunnen, maar aan de andere kant is wel duidelijk dat nog niet alles even SMART geformuleerd is. Indicatoren ontbreken soms en als het gaat om formuleringen uit de zogenaamde bullshit-bingo dan lukt het vaak wel om dit soort kreten terug te vinden.

De heer KLAVER: Mijnheer de voorzitter. Dit ging mijn pet te boven, maar misschien kan de heer Oosterlaak uitleggen wat hij precies bedoelde. Ik hoorde iets wat ik, denk ik, niet wilde horen.

De heer OOSTERLAAK: Ik weet niet of de heer Klaver wel eens van kantoorgrapjes kennis neemt, maar een daarvan betreft de zogenaamde bullshit-bingo. Daarbij wordt het woord bullshit-bingo verticaal neergezet en vervolgens worden in een bepaald stuk, à la een kruiswoordraadsel, bijpassende woorden gezet, die dan horizontaal worden ingevuld. Wie dan het eerst de bullshit-bingo bij elkaar heeft, heeft gewonnen.

De heer KLAVER: Ik stel mij voor dit spel via internet te bestellen, voor sinterklaas.

De heer OOSTERLAAK: Bij het autoriseren van de zes programma's, hebben wij nog steeds geen goed gevoel. Het is een wat technisch verhaal, dus ik zal het hier niet uitkauwen, maar het komt erop neer dat de staten op allerlei manieren invulling kunnen geven aan hun budgetrecht. Daarom vinden wij het teruggaan tot zes programma's een nogal snelle actie; wij vragen ons af of PS hiermee niet te snel de teugels laten vieren. Goed, dat in zijn algemeenheid.

Voorzitter. Wij steunen de opmerking van het CDA over de breedtesport - in de commissievergadering hebben wij hierover ook een opmerking gemaakt - en wij zijn benieuwd naar de reactie van het college. Hetzelfde geldt voor het verhaal van de heer Veenstra over de thuiszorg, waarover wij in de commissie ook vragen hebben gesteld. Wij zijn heel benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde.

De heer Veenstra heeft al uitgelegd wat wij beogen met het onderzoek dat de RuG moet uitvoeren. De Sociaal-Economische Raad (SER) heeft onlangs een advies uitgebracht over hoe de werkgelegenheid zich zou kunnen ontwikkelen en in hoeverre regelingen daarvoor aangepast moeten worden. Ik heb de samenvatting van dit advies gelezen en misschien biedt dit advies van de SER aanknopingspunten om het door ons gewenste onderzoek op bepaalde zaken te richten. De onderzoeksvraag moet nog verder toegespitst worden en wij nodigen iedereen uit daar een bijdrage aan te leveren.

Voorzitter. Wij hebben al een motie aangekondigd over het elektronisch patiëntendossier (EPD). Deze motie staat enigszins los van de begrotingsbehandeling, want aanvaarding ervan hoeft niet direct financiële gevolgen te hebben. Ik zal die motie nu indienen.

Motie M1

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 14 november 2007,

Kennisgenomen hebbende van de recente ontwikkelingen met betrekking tot het project Elektronisch waarneemdossier huisartsen als basis voor de verdere realisatie van het EPD, zoals door de directeur Centrale Huisartsendienst Drenthe (CHD), de heer Stuker onder meer gemeld aan gedeputeerde Haarsma,

overwegende dat invoering van het EPD in het belang is van alle inwoners van Drenthe,

verzoeken het college in overleg te gaan met de CHD om de invoering van het EPD alsnog te realiseren en zonodig een nader voorstel te doen om de benodigde middelen daarvoor ter beschikking te stellen,

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Deze motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De heer OOSTERLAAK: Ik wil de motie graag kort toelichten. Ik citeer hiervoor uit een brief van de CHD.

“Het begint er steeds meer op te lijken dat, hoewel de samenleving aangeeft veel belang te hechten aan een goed elektronisch patiëntendossier, hier ook inmiddels in den lande al tien à vijftien jaar over wordt gesproken, 95% van de Nederlanders, blijkens onderzoek, denkt dat hun medische informatie reeds elektronisch wordt uitgewisseld tussen verschillende hulpverleners, wij ons project wegens gebrek aan middelen zullen moeten gaan stoppen. Ikzelf vind dit een bijna niet te nemen besluit, zo afschuwelijk en onwezenlijk zou ik dit vinden, zeker nu wij goed op dreef zijn en ons plan nog steeds kunnen verwezenlijken. De afgelopen maanden heb ik die voorbereiding wel voortgezet, maar we zullen nu op zeer korte termijn moeten beslissen over het vervolg. Mede daarom doe ik een laatste appèl op de provincie en kom ten behoeve van de haalbaarheid bij u met een nieuw voorstel.”

Wij zijn natuurlijk buitengewoon benieuwd naar de visie van de gedeputeerde hierop, maar wij vinden dit onderwerp van dermate groot belang dat wij het op dit moment opnieuw aan de orde willen stellen.

De heer VAN DE BOER: Mijnheer de voorzitter. Ik heb nog even gekeken of ik misschien een herziene agenda voor deze vergadering heb gemist, want ik heb mij inmiddels al enkele keren afgevraagd welk agendapunt nu aan de orde is. De heer Langenkamp - hij voelt hem al aankomen - roept de ene keer Thorbecke aan, een moment daarna een groot Drens liberaal, namelijk Sipke Swierstra en vervolgens word ik in verwarring gebracht over mededelingen over sterilisatie en aanduiding door een DG van een departement van een gedeputeerde als “rat”.

Voorzitter. Ik heb deze inleiding nodig gehad om mijn waardering uit te spreken voor de rooskleurige financiële situatie waarin de provincie zich bevindt en, gelet op die situatie, durf ik mijn verbazing over alle door mij genoemde opmerkingen ook uit te spreken. Ik hoop alleen dat de bespreking van deze begroting wel vruchtbaar zal zijn.

Namens de VVD wil ik verwijzen hetgeen bij de behandeling van de Voorjaarsnota PLUS 2007 begin juli aan de orde is geweest. Wat toen is gezegd, zal ik nu niet herhalen.

Wij hebben met enige spanning naar de Begroting 2008 en de onderliggende stukken uitgekeken, omdat het nu voor het eerst is dat voor de systematiek van indeling van de begroting in zes hoofdstukken is gekozen. Wij hebben bij het bestuderen van de begroting nadrukkelijk gelet op de rol van PS, namelijk controleren en sturen op hoofdlijnen. Het going concern laten wij dan ook in alle vertrouwen over aan het dagelijks bestuur.

Vinden wij nu voldoende garanties terug in de opzet van deze begroting? Er zijn heel serieuze aanzetten gegeven, maar wij zien toch graag dat van een aantal hoofdstukken de beleidsvoornemens concreter worden geformuleerd; om de in de afgelopen jaren meest gebruikte uitdrukking te gebruiken: het

moet SMART'er geformuleerd worden. Nu zag ik laatst op een parkeerterrein een Smart met een grote oranje tomaat erop en zo bedoel ik "smart" natuurlijk niet. Ik heb daarom nog even op Google gezocht en SMART staat voor ons echt voor specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden. Hoe concreter het is, hoe beter wij als VVD en met ons de andere fracties in de staten, via meetbare indicatoren kunnen volgen wat er gebeurt.

De VVD is dan ook benieuwd naar de voortgangsrapportages om de effecten van het beleid te kunnen volgen en tevens om de borging van de resultaten van het door haar voorgestane beleid te kunnen garanderen.

Met betrekking tot het Stimuleringsfonds Drentse projecten geven wij het college in overweging te kijken of het mogelijk is gedurende het jaar als er overschotten worden ingeboekt die te doteren aan het stimuleringsfonds. Het fonds wordt dan steeds aangevuld en het gevolg hiervan is dat steeds gestimuleerd kan blijven worden.

De VVD spreekt volmondig haar vertrouwen uit in deze begroting en dankt het college van GS en de ambtenaren voor de inzet die zij hebben gepleegd. Mijn fractie wacht vol verwachting de verdere concretisering en uitwerking af.

Op pagina 7 van de begroting staat een zin die ons opviel, omdat die zin wel het motto van de Begroting 2008 zou kunnen zijn. Die zin is: "Beleid komt niet voort uit het niets." Ik denk dat dat de kern is: met beide benen op de grond, een gedegen, gezonde begroting en het verder uitbouwen van hetgeen ons voor ogen staat.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom op een paar opmerkingen over een enkel punt uit de programma's.

Tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota PLUS 2007 heeft de VVD gepleit voor het aanstellen van een subsidiemakelaar (motie M8). Wat is op dit moment de stand van zaken in de voorbereiding, is er inmiddels een plan van aanpak en wanneer kunnen wij de eerste resultaten verwachten of de concrete invulling tegemoet zien? Uit onze contacten komt nog steeds naar voren dat er een enorme behoefte is aan een subsidiemakelaar.

Op pagina 57 is onder het kopje Kennisontwikkeling en goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt het voornemen verwoord om samen met de gemeente Emmen en de Hogeschool Drenthe een visie te ontwikkelen op het beroepsonderwijs in Drenthe. Waarom alleen met de gemeente Emmen en deze kennisinstelling en niet veel breder? In onze optiek moet die visie in de volle breedte, dus met alle kennisinstellingen en de andere betrokken partijen - dat kunnen gemeenten zijn, maar ook organisaties van werkgevers en werknemers - in de provincie Drenthe ontwikkeld worden, waarbij gebruik moet worden gemaakt van ervaringen die zijn opgedaan door bijvoorbeeld de Taskforce Jeugdwerkloosheid onder leiding van Hans de Boer, maar ook aangesloten moet worden bij ontwikkelingen en plannen in het beroepsonderwijs, dus vmbo, de vakschool, het mbo en het hbo. Die onderwijsinstellingen hebben al jaren de nodige ideeën en plannen.

De heer BERENDS: In het verkiezingsprogramma van de VVD staat ook iets over de Seniorenacademie, waarom noemt de heer Van de Boer die instelling nu niet?

De heer VAN DE BOER: Ik noem de Seniorenacademie op dit moment niet, omdat het nu niet gaat om de taak en de rol van de provincie ten aanzien van de Seniorenacademie. Die instelling draait nu goed en dat is op dit moment voor ons voldoende. Van het belang van de Seniorenacademie wil ik 0,0% terughalen, want die is van het grootste belang voor de invulling van tijd en de doorlopende ontwikkeling. Maar als er problemen zijn - onze informatie is dat die er niet zijn - kunnen die wel op eigen kracht opgelost worden.

Voorzitter. Er is geruime tijd gediscussieerd over de zeggenschap over de diepe ondergrond en daarmee over het recht om vergunningen te geven voor opslag en winning. Is er inmiddels duidelijkheid over waar in de toekomst de zeggenschap komt te liggen: bij de rijksoverheid, in casu het Ministerie van Economische Zaken, of bij de provincie, of wordt die zeggenschap tussen beide instanties verdeeld? Kan de gedeputeerde actuele stand van zaken aangeven?

Ten slotte, voorzitter, willen wij nogmaals onze waardering uitspreken voor de opzet en uitwerking van de Begroting 2008. Wij wensen het college alle succes bij het uitvoeren van de beleidsvoornemens en als die her en der in wat concretere cijfers en criteria worden verwoord, zullen wij nog contentter zijn dan wij nu al zijn.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Deze begroting - het is al vaker gezegd - is een goede vertaling van hetgeen we in het voorjaar hebben besproken. Het college houdt zich aan de afspraken die bij de algemene beschouwingen zijn gemaakt, gewoon simpel Drents: afspraak is afspraak. Mensen die zich aan hun afspraak houden, kunnen rekenen op ons respect en het zal duidelijk zijn dat ik nu duidt op de rijksoverheid. Wat het Rijk doet, is heel belangrijk voor onze begroting.

Het was nog vroeg in het jaar, toen het Rijk besloot de zogenaamde vermogensoverschotten van de provincies af te romen. Dit kost Drenthe € 5 miljoen per jaar. Daarna verdween er in de zomer nog geld dat bestemd was voor uitvoering van het Actieplan cultuurbereik.

Ook Prinsjesdag zorgde voor een onaangename verrassing, want toen werd duidelijk dat op het ILG en de brede doeluitkering gekort zou worden, terwijl eerst jarenlang was onderhandeld om die budgetten vastgesteld te krijgen. De inkt was nog niet droog, zo schreef de krant, of het Rijk neemt al weer een hap uit de budgetten. Dit betekent minder geld voor natuurontwikkeling en misschien ook wel minder geld voor het openbaar vervoer. De kortingen op deze budgetten zijn overigens nog niet in de voorliggende begroting verwerkt.

De derde zeer onaangename verrassing kwam verleden week woensdag, toen het kabinet het presteerde weer geen beslissing te nemen over de aanleg van de ZZL. Dit is door vrijwel iedereen hier een schandaal genoemd. En verder wil ik hieraan geen woord meer vuil maken.

Naast al die verrassingen, waren er nog meer onaangename zaken en een daarvan was de thuiszorg. Wat hierover door de PvdA vandaag is gezegd, onderschrijven wij. De rechter heeft geoordeeld dat extra geld uitgesloten is en de PvdA geeft nu een voorzet - en wij steunen die - door het college te vragen te bekijken of, om te voorkomen dat mensen echt in de problemen komen, de provincie niet iets kan doen in de sfeer van een overbruggingskrediet, in welke vorm en hoe dan ook. Het gaat hierbij dan wel niet om een taak van de provincie, maar als volksvertegenwoordigers kunnen wij onze mensen niet in de kou laten staan.

Al deze verrassingen tonen aan hoe afhankelijk wij zijn van Den Haag. Dit neemt echter niet weg dat wij zelf ook vaart moeten maken. Dit college heeft gekozen voor de ideale lijn en durft, zegt het, de curb stones te gebruiken. De begroting is een heel goede vertaling van de Voorjaarsnota PLUS 2007, maar had er ondertussen niet wat meer bekend moeten zijn?

Gisteren kregen wij het lijstje met wanneer welk project met geld uit het Stimuleringsfonds Drentse projecten aan snee komt. GroenLinks is teleurgesteld over dit lijstje. Waar is het tempo, de T van SMART? Van een aantal projecten, zo geeft het college aan, moet de genoemde datum gezien worden als de datum waarop een eerste bespreking plaatsvindt. Het duurt dus allemaal wel erg lang.

In de commissie zei de heer Looman in te schatten dat het beschikbare bedrag van € 25 miljoen niet genoeg is. Met de kennis die hij heeft, kan hij dat misschien wel inschatten, maar hoe kunnen PS op basis van dit lijstje zonder getallen tot een inschatting komen, laat staan tot een controle? Natuurlijk zal een groot aantal zaken bij de Voorjaarsnota 2008 wel weer aan de orde komen, maar we moeten niet blijven doorschuiven.

Gelukkig hoorde ik ook dat het krimpscenario - de eventuele geringere bevolkingsgroei - in de Voorjaarsnota 2008 echt een aandachtspunt zal zijn. Ik ben daar blij mee, want die andere woningbouw is echt belangrijk. Wat GroenLinks betreft komt in de Voorjaarsnota 2008 ook aan de orde of het nu echt verantwoord is geweest dat het college is gegroeid van vijf naar zes personen. Dát was dit voorjaar de grote verrassing. Bij de algemene beschouwingen naar aanleiding van de Voorjaarsnota 2008 wil ik wel eens horen wat die uitbreiding heeft opgeleverd.

Voorzitter. Als het college ambitieus en dynamisch wil zijn dan moet het echt meer vaart maken. Een vliegende start is mooi, maar het is dan niet de bedoeling vervolgens een rondje te freewheelen. Geen woorden maar daden, noemde ik dat bij de algemene beschouwingen en nu is mijn motto Kop derveur en deuropakken!"

De heer WENDT: Mijnheer de voorzitter. Ook mijn fractie kan instemmen met de voorliggende Begroting 2008. Het college is erin geslaagd een helder stuk voor te leggen, als logisch vervolg op de plannen die in juli jl. bij de behandeling van de Voorjaarsnota PLUS 2007 zijn besproken.

De begroting heeft in de commissies de afgelopen weken dan ook tot veel instemmende reacties geleid. Na de mij voorgaande sprekers te hebben aangehoord, is mijn conclusie dat dit vanmiddag ook het geval is.

Het college heeft een voortvarende start gemaakt, ik noem de ontwikkelingen rond LOFAR, het kanaal Erica-Ter Apel en de spoorlijn Zwolle-Emmen. De verdubbeling van deze spoorlijn staat op de agenda van het grote Stimuleringsfonds voor het jaar 2009. Naar onze mening mag hierover best wat eerder gesproken worden, zeker als 2009 door het college als startdatum van de besprekingen wordt beschouwd.

Als PS zien wij ook uit naar de resultaten van het onderzoek van onze eigen commissie-Van der Tuuk, die onderzoek doet naar de rollen en taken van de provincie.

Het beleid dat gericht is op schoolverlaters, mag zich verheugen in een vruchtbare start. Wij hopen op een goede voortgang.

De staten mogen trots zijn - dit mag vanmiddag ook wel gezegd worden - op het fantastische ontwerp voor het nieuw te bouwen deel van het Drents Museum. Het wordt in onze ogen een juweeltje.

Wij zijn benieuwd hoe het staat met de nieuwe buitenlandnotitie. Mijn fractie verwacht in die notitie iets terug te zien van de VN-millenniumdoelstellingen met betrekking tot armoedebestrijding, waterproblematiek, klimaat en landbouw.

Als waarschuwing willen wij aan het college meegeven dat het van de Friese burens moet leren als het gaat om de verbouw van het provinciehuis. Stel de plannen wel zodanig vast, dat er aannemers zijn die uitvoering van die plannen weten te realiseren en die klus niet moeten teruggeven, omdat die te hoog gegrepen is. Als het laatste gebeurt, zijn we namelijk nog veel verder van huis.

Ter voorbereiding van nieuwe beleidsnota worden gesprekken gevoerd over sociale en culturele beleidsvelden binnen onze provincie. Wij hebben er alle vertrouwen in dat het college alle spelers op deze terreinen serieus neemt, wat overigens niet betekent dat alle wensen gehonoreerd worden. Politiek betekent ook keuzes maken en soms worden die keuzes door wetgeving vastgelegd en gestuurd. Wet- en regelgeving uitvoeren betekent echter nog niet dat je regie over een bepaald beleid kwijt bent. Integendeel, je past die regie op een juiste manier toe.

Lichte zorgen hebben wij over de nieuwe situatie rond het Huus van de Taol. Betekent de start in 2008 echt een versterking en verbreding van de doelen?

Voorzitter. Ik kom op het onderwerp mobiliteit.

Het is schokkend te noemen dat de ZZL opnieuw een extra onderzoek behoeft. Wat heeft men de afgelopen jaren dan vergeten te onderzoeken? Misschien kan het Noorden de heer Alders voordragen als leider van het onderzoek, dan hebben we ook snel de resultaten op tafel.

De heer KLAVER: Ik ga ervan uit dat de heer Wendt intern korte politieke lijnen heeft. Kan hij mij vertellen of de berichten over de uitspraken die de heer Rouvoet heeft gedaan correct of niet correct zijn?

De heer WENDT: Dat kan ik niet. Ik weet ook niet wat hij gezegd heeft.

Niet alles wat in de krant staat, is namelijk altijd correct geciteerd.

De VOORZITTER: Daar kan de heer Klaver over meepraten.

De heer WENDT: Voorzitter. Laten wij onze ogen en doelen ook vooral richting Noordoost-Europa openhouden. De Noordelijke ontwikkelingsas, de A37 en de verbetering van de spoorlijn Zwolle-Emmen, die mogelijk doorgetrokken kan worden naar Meppen en het verdere Duitse achterland, verdienen extra aandacht. De A28 richting Zwolle blijft een knelpunt, helaas. De lus A28-A32 staat hoog op de uitvoeringsplannen, maar die betekent nog meer transport over de A37 naar het Oosten van Europa. Het zou dan plezierig zijn wanneer nabij Emmen een rustoord voor truckers werd aangelegd.

Voorzitter. Ik wil afronden. Een periode van sterk stijgende oliepijzen en een dalende dollar ten opzichte van de euro betekent onzekere economische tijden. Zo'n periode vraagt om een actief beleid, want de situatie in de werkgelegenheid blijft een punt van zorg.

Met de spreukendichter wil ik besluiten. "Wie zijn verstand gebruikt, heeft zijn leven lief en wie zich laat leiden door inzicht, is geluk op het spoor."

Dat wensen wij u allen toe.

(Schorsing van 16.02 tot 16.25 uur.

De heer Wijbenga verlaat de vergadering.)

De heer LOOMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik begin maar met de constatering dat de staten van mening zijn dat de Begroting 2008 een goede vertaling is van wat wij bij de behandeling van de Voorjaarsnota PLUS 2007 met elkaar hebben afgesproken. De staten stemmen in met de begroting en dit betekent dat wij volgend jaar met alle ambities die wij hebben weer aan de slag kunnen.

Ik bespeur ook grote overeenstemming in de staten over het format van de begroting en hoe wij daar mee omgaan; ook dat is niet vreemd, omdat hierover in het voorjaar afspraken zijn gemaakt.

De SP vraagt zich opnieuw af of zoals het nu gaat, wel de goede wijze van begroten is. Ik adviseer die fractie de discussie daarover niet opnieuw op te rakelen, maar gewoon op de ingeslagen weg, waarvan wij allemaal het idee hadden dat het de goede weg was, door te gaan.

Zijn wij nu klaar met dit format, is het allemaal wel SMART genoeg geformuleerd? Ik herhaal wat ik hierover in de commissie heb gezegd: wij moeten er gewoon verder aan werken.

De staten hebben de behandeling van deze begroting aangegrepen om een aantal zaken nog eens nadrukkelijk onder de aandacht van het college te brengen.

Verskillende sprekers hebben het Stimuleringsfonds Drentse projecten ter sprake gebracht. In de commissie heb ik gezegd nog wat te worstelen met de vraag hoe wij hierover in openheid met elkaar kunnen communiceren. Gisteren heeft het college de staten hierover een mail gestuurd, die vandaag in briefvorm zal worden verzonden en ik heb het idee dat ik vanaf nu niet langer hoeft te worstelen, maar boven ben gekomen en dat ik ook droog aan de overkant kom.

In de brief van gisteren zijn de projecten benoemd, waarover bij de behandeling van Voorjaarsnota 2007 overeenstemming is bereikt; die overeenstemming is het eerste uitgangspunt. Het tweede uitgangspunt voor het fonds is: eerst plannen en dan geld, dus de plannen moeten uitgewerkt zijn. Het derde uitgangspunt is dat het om een cofinancieringsfonds gaat: de provincie voert de projecten dus niet alleen maar samen met anderen uit. In de brief van gisteren is een indicatie gegeven van wanneer welk project aan snee komt.

Het vierde uitgangspunt is dat de lijst met projecten dynamisch is, wat betekent dat projecten kunnen worden toegevoegd en geschrapt, want het kan heel goed zijn dat bij de uitwerking van een project blijkt dat er geen of onvoldoende financiering uit andere bronnen komt, waardoor het niet door kan gaan. Dit betekent dat deze lijst continu aan wijziging onderhevig kan zijn. Wij hebben nu de stand van zaken gemeld - dit was bij de behandeling van de voorjaarsnota afgesproken - en daarbij vermeld wanneer welk concreet plan van ons verwacht kan worden.

Als de staten het college vragen de prioriteiten nog eens te prioriteren, vragen zij het college alle projecten veel sneller helemaal uitgewerkt op de plank te hebben. Dat kan gewoon niet.

Vervolgens is de terechte vraag of al die projecten wel gefinancierd kunnen worden. Ik heb die vraag beantwoord door vanuit de uitgangspunten die wij in potlood met elkaar hebben afgesproken - de factor vier speelt daar een rol in - met potlood te berekenen of alle ambities uit de Voorjaarsnota wel met het bedrag dat nu in het fonds zit, waargemaakt kunnen worden. De uitkomst van die berekening is dat dit nog niet kan. Maar er volgt nog een discussie over "oud voor nieuw" en meevallers die in de loop van het jaar ontstaan, zullen ook in het stimuleringsfonds worden gestort. Het fonds kan dus nog groeien en zoals wij nu inschatten kan met wat nu in het cofinancieringsfonds zit de helft van de projecten gefinancierd worden. De meevallers en de "oud voor nieuw"-bedragen zullen daaraan nog worden toegevoegd en als ultimum refugium is er nog het vrij besteedbare deel binnen de algemene reserve.

Ik heb het vertrouwen dat het allemaal kan binnen de financiële mogelijkheden van de provincie. Daarnaast hebben staten en college altijd nog de mogelijkheid om suggesties te doen of om met wijzigingen te komen.

De heer KLAVER: Ik begrijp dit en ik waardeer de constructieve houding van de heer Looman en zijn handreiking naar deze staten. Wij zijn daar zeer content mee.

Maar wij snappen beiden natuurlijk wel dat als je in de politiek zit en de belangen van de Drentse samenleving moet verdedigen, je graag keuzes wilt maken. Politiek is niets anders dan a. betrouwbaar zijn - doen wat je zegt, en zeggen wat je doet - en b. keuzes maken. Eigenlijk zijn wij het er wel over eens dat wij in dit geval afhankelijk zijn van derden als het gaat om financieringsstromen en het aangeven van plannen. Eigenlijk moet dan ook geconstateerd worden, dat wij de afweging niet kunnen maken, hoe graag wij dat ook willen. Maar dat doet niets af aan de inzet van de gedeputeerde en zijn tomeloze aandacht voor dit fonds.

De heer LOOMAN: Ik houd onverkort vast aan de ambities die wij bij de behandeling van de voorjaarsnota met elkaar hebben afgesproken. In de Voorjaarsnota zijn de projecten benoemd waar wij met ons allen voor willen gaan. Vervolgens komt dan nog een stukje financiering, maar dat is daarvan een afgeleide. Maar op een gegeven moment kan het natuurlijk wel zo zijn dat vanwege het ontbreken van financiën geconstateerd moet worden dat het allemaal niet kan. Maar de ambitie staat onverkort overeind en als er nieuwe projecten komen dan gaat het op precies dezelfde manier. Bij deze werkwijze blijft voor het college het "eerst de plannen en dan het geld" een heel hard uitgangspunt. Het risico is enorm groot dat het geld weer verdeeld gaat worden over bepaalde abstracte doelstellingen en dat er later plannen bij gezocht moeten worden, maar die weg willen wij niet meer op en aan dat uitgangspunt houden wij stevig vast.

De heer KLAVER: Wij zijn het roerend eens, maar wij willen graag de dingen tegen elkaar afwegen en dat kan soms niet. Maar wij hebben er alle vertrouwen in dat de gedeputeerde deze klus klaart.

De heer LOOMAN: Rest mij dan te zeggen dat ik de heer Klaver voor dit vertrouwen dank.

Mijn tweede onderwerp is de economische ontwikkeling, waarover ook alle fracties hebben gesproken. Het collegebeleid is helder: niemand aan de kant. Dat betekent dat wij op economisch gebied de komende tijd nogal wat dingen moeten gaan doen.

De PvdA heeft het concrete probleem van de kaartenbakken die niet op elkaar afgestemd zijn, genoemd. Tegen dat punt ben ik zelf ook al aangelopen. Morgen is er een vergadering van het Regionaal Platform Arbeidsmarkt (RPA) en dit punt is door ons voor die vergadering geagendeerd. De staten kunnen ervan verzekerd zijn dat wij het niet zullen laten gebeuren dat het niet op elkaar afgestemd zijn van dit soort kaartenbakken ertoe leidt dat mensen niet op de arbeidsmarkt terechtkomen waar dat wel zou kunnen. Het probleem is dat gemeenten, UWV en CWI ieder een kaartenbak hebben die volgens de eigen systematiek is ingericht. Maar wij zullen erop aandringen dat die bakken op elkaar afgestemd worden en dat de instanties in elkaars bakken kunnen kijken. Als geld hierbij een belemmering is, zeg ik vanaf deze plaats dat wij dat altijd oplossen.

De heer VEENSTRA: Ik vind het uitstekend dat dit opgepakt wordt, maar kunnen wij afspreken dat de staten over een kwartaal, dus bijvoorbeeld voor 1 maart horen wat de inspanning van de provincie heeft opgeleverd en of het daadwerkelijk is gelukt die kaartenbakken te koppelen?

De heer LOOMAN: Ik wil met de staten afspreken dat zij op de hoogte worden gehouden. In een overleg van volgende week komt dit punt ook aan de orde. Het gaat erom dat alle partijen meewerken. Maar de staten kunnen van mij verwachten dat zij op de hoogte worden gehouden.

Mevrouw SMITH: Ik heb begrepen dat het RPA wordt opgeheven omdat het Rijk de subsidiëring stopt. Heeft de gedeputeerde nog ideeën of suggesties hoe hiermee in de toekomst verder kan worden gegaan?

De heer LOOMAN: Er zijn al plannen om te bekijken hoe hiermee doorgedaan kan worden. Er moet wel iets anders voor in de plaats komen, want het is te belangrijk om dit te laten lopen.

De loketten zijn een middel en op dit moment misschien wel een belemmering, maar als het om de arbeidsmarkt gaat is de belangrijkste uitdaging te komen tot een goede match tussen vraag en aanbod. Er zijn hierbij een paar problemen. Zo zit een deel van het bedrijfsleven te springen om voldoende gekwalificeerd personeel. Daar zal met scholing en afstemming van die scholing op de arbeidsmarkt iets aan moeten worden gedaan. Deze morgen nog hebben mevrouw Haarsma en ik hierover een gesprek gehad met het hbo, omdat wij op alle fronten zoeken naar afstemming van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Het gaat dan om de hele kolom van lbo tot hbo en dwarsverbindingen tussen het bedrijfsleven en de arbeidsmarkt. Wij zijn continu bezig ervoor te zorgen dat het beter matcht.

Er blijft dan nog altijd een groep die niet mee kan komen. Het gaat dan om de mensen in fase 4, die nog steeds in de kaartenbakken zitten en zo'n grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt dat het voor hen steeds moeilijker wordt. Voor hen leggen wij een koppeling met onze sociale agenda, want voor die mensen moet de afstand tot scholing verkleind worden. Als dat is gebeurd, kunnen zij geschoold worden en verder worden toegeleid naar de arbeidsmarkt.

Naar aanleiding van hetgeen bij Cordis gebeurt, zijn wij op twee fronten bezig. Wij zijn in stilte bezig – en dat is in dit soort van zaken ook heel verstandig – te bekijken wat wij individueel kunnen doen, maar ik heb al eerder gezegd het gevoel te hebben dat Cordis geen incident is, maar een voorbode van meer. In die zin kan ik mij een onderzoek als door PvdA en SP aangekondigd, goed voorstellen. Ik zie dit onderzoek als een steun in de rug, omdat wij zelf al proactief bezig willen zijn om laaggeschoolden die straks weer op de arbeidsmarkt komen, soepel door te geleiden naar nieuwe banen. Dit probleem beperkt zich niet tot Drenthe, maar is in het gehele Noorden aan de orde en inmiddels wordt in SNN-verband bekeken of wij in noordelijk verband proactief kunnen voorkomen hoe deze mensen straks vanuit hun baan in de bijstand terechtkomen. Alle informatie die wij op dit gebied boven tafel kunnen krijgen, is meegenomen.

De heer KLAVER: Is de heer Looman het dus met ons eens dat zo'n onderzoek niet op Drentse of Noord-Drentse schaal moet worden gedaan, maar in Noordelijk verband? Ik bedoel dan niet direct in SNN-verband, maar in ieder geval bovenregionaal, omdat wij natuurlijk niet op een eilandje leven. Bedoelt de heer Looman dat hij het voorstel van PvdA en SP voor zo'n onderzoek wel wil steunen, mits het wat regionaler, dus wat hoger vliegend, wordt aangepakt?

De heer LOOMAN: Het college wil het in SNN-verband oppakken, omdat het probleem niet typisch Drents is, maar zich in de hele noordelijke regio voordoet. De heer Klaver moet mij niet vragen de PvdA en de SP te vragen hun onderzoek ook in noordelijk verband te laten uitvoeren. Dat kan de heer Klaver beter zelf aan die partijen vragen.

De heer KLAVER: Die lijnen zijn heel kort.

De heer LOOMAN: Het CDA heeft, net als in de commissie, gevraagd of nog iets voor de starters kan worden gedaan. In de Begroting 2008 is hierover niets terug te vinden, maar ik ben er volop mee bezig. Er zijn nogal wat instrumenten die hieraan raken. Het lijkt op een lappendeken en ik houd niet van lappendekens en ik wil het wat gericht hebben. Ik heb eerder al gezegd dat wij, in het verlengde van alle stimuleringsprogramma's die er in het Noorden zijn, met een uitvoeringsprogramma economische zaken komen. Dat programma kunnen de staten in februari verwachten en van dit programma zal ook dit onderwerp deel uitmaken. Wij zullen bekijken of en hoe startende ondernemers gestimuleerd kunnen worden. Het moet duidelijk worden waar de starters terecht kunnen en welke mogelijkheden wij hebben om ze te helpen.

De heer Langenkamp vindt het met de projecten allemaal te langzaam gaan. Ik heb al uitgelegd dat wij er heel voortvarend aan werken, maar dat het niet mogelijk is in december al alle projecten panklaar te hebben.

Mevrouw HAARSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met een reactie op de inbreng van de fractie van het CDA.

De heer Klaver is uitgebreid ingegaan op het onderwerp breedtesport versus topsport. Ik ben hem erkentelijk dat hij het onderwerp aan de orde heeft gesteld, want het geeft mij de gelegenheid om, mochten er onduidelijkheden zijn, die weg te nemen. De discussie heeft alles te maken met de bij de behandeling van de Voorjaarsnota aangenomen motie M13 en de heer Klaver vraagt zich af wat hij daarvan in de begroting terugvindt.

Ik wil mij niet laten verleiden tot het noemen van allerlei getallen, het gaat mij om de juiste verhouding van breedtesport versus topsport.

De heer Klaver vraagt concreet wat het college investeert in de breedtesport. Het komende jaar gaat het om € 1 miljoen. Het geld gaat naar Sport Drenthe – wij maken met die instelling prestatieafspraken op basis van een productbegroting – en naar de Bos-impuls, die in de sportagenda is genoemd. Het geld van die impuls gaat met name naar de gemeenten. Wij geven dit jaar verder nog € 45.000,- uit aan topsportevenementen als de superprestige die € 10.000,- krijgt en naar de wielersesdaagse, die € 35.000,- krijgt.

De heer Klaver vraagt vervolgens wanneer er nu extra geld komt voor grote sportevenementen. De heer Looman heeft net uitgelegd hoe het college omgaat met grote projecten. Wij hebben in de Begroting 2008 nog geen geld geraamd voor de Vuelta, omdat wij daarvoor eerst de plannen voorgelegd moeten krijgen. De Vuelta komt pas in 2009 naar Drenthe, maar ik stel mij wel voor bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2008 op dit evenement terug te komen.

Wordt topsport te duur, was de volgende vraag van de heer Klaver. Mijn antwoord op die vraag is dat de staten daar zelf over gaan.

Wat is dan breedtesport? De vraag stellen is hem beantwoorden. Breedtesport betekent dat iedereen kan sporten: jong en oud, dik en dun, mensen met en mensen zonder beperking. Als ik samen met mijn collega Klip de Vier mijl van Groningen loop dan is dat breedtesport.

De heer KLAVER: Ik zou kunnen helpen door erop te wijzen dat mevrouw Haarsma vroeger een uitstekende schoolslag had en bijna in de nationale selectie zat. Zij weet dus zeker wel wat topsport is. Maar waar het mijn fractie natuurlijk om gaat, is dat wij met ons allen – en mevrouw Haarsma dient daarin het voortouw te nemen – de kaders gaan aangeven voor wat onder topsport wordt verstaan. Daarna wil ik het geld wel uitgeven. Dus als mevrouw Haarsma mij helpt door te zeggen wat het college onder topsport verstaat – en daarvoor mag zij zelf wel ijkfactoren vaststellen; het college hoeft zich niet te houden aan de normen van NOC*NSF – dan hebben wij aanknopingspunten om het geld uit te geven.

Mevrouw HAARSMA: Een definitie van topsport is altijd zeer arbitrair en ik zou bijna zeggen: “Daag mij niet uit,” want dan kan een boeiende discussie volgen en die is nu niet op zijn plek.

In de begroting is te vinden dat het gaat om topsportevenementen. Als het gaat om de vraag welke topsportevenementen het college naar Drenthe wil halen dan gaat het – het staat in de sportnota en in de begroting - om evenementen met een brede uitstraling met sporters op een hoog niveau, die eraan bijdragen Drenthe als sportprovincie te profileren. Aan de Vuelta doen grote wielrenners mee en zo'n evenement geeft jongeren de energie om ook aan wielrennen te gaan doen. Als bijvoorbeeld de nationale kampioenschappen zwemmen in Emmen worden gehouden en Pieter van den Hoogeband staat op het startblok dan zullen de sportzaken het enorm druk krijgen met de verkoop van badpakken en zwembroeken. Dát bedoel ik dus met grootschalige sportevenementen.

De heer Klaver noemde heel veel breedtesport- en topsportevenementen, in totaal elf voorbeelden, en mijn reactie bij die opsomming was dat er in Drenthe toch heel veel gedaan wordt. Maar de door de heer Klaver genoemde evenementen zijn in staat om de eigen broek op te houden. De Pijl van Emmen en de Ronde van Drenthe krijgen geen geld, want het benodigde geld komt uit sponsoring.

De heer KLAVER: Mijnheer de voorzitter. Op het gevaar af dat ik te hinderlijk word, wil ik toch zeggen dat de gedeputeerde de toezegging zou moeten doen dat zij ons ultimo januari op papier laat weten wat zij nu onder topsport verstaat. Ik weet ook dat er mensen met de hand aan de pet bij de gedeputeerde zijn geweest en met een lege pet weer naar huis zijn gegaan, terwijl zij toch ontzettend goed kunnen tafeltennissen. Het gaat mij niet om de door mij genoemde expliciete voorbeelden en ook niet om het aantal zwembroeken dat Jan Bols in Hoogeveen gaat verkopen, het gaat mij erom dat staten en college gezamenlijk vaststellen wat topsport is. De gedeputeerde krijgt hiervoor van ons alle vrijheid, maar laat zij dit nu gewoon toezeggen, want dan staat het tenminste ergens.

Mevrouw HAARSMA: Ik heb nog niet gezegd dat ik dat niet wil toezeggen. Ik wil wel alles toezeggen, maar ik wilde het wel even in een bredere context plaatsen, want het gaat met name om topsportevenementen en niet om topsport an sich. Het gaat om topsportevenementen waarmee wij Drenthe op de kaart zetten, waarmee wij een exposure teweegbrengen, zodat iedereen zegt: "Da's nou Drenthe!" Voorzitter. Ik wil de heer Klaver wel even citeren. Hij zei het bijna niet te durven zeggen – ik vind dat eigenlijk wel heel erg bescheiden van hem – maar dat het erop lijkt dat topsport en breedtesport elkaars gevangene zijn. Ik zie topsport en breedtesport liever als een tandem en ik ben ervan overtuigd dat motie M3 ons en daarmee de breedtesport de kans geeft om te demarreren zonder dat we elkaar in de wielen rijden. Dit is voor mij het uitgangspunt.

De staten zullen van mij – en wat mij betreft kan dit al in januari – een notitie krijgen, waarin puntsgewijs zal zijn aangegeven wat ervoor nodig is om topsportevenementen naar Drenthe te halen en welke criteria wij daarbij hanteren.

De heer LANGENKAMP: Ik was getriggerd door de opmerking van de heer Klaver dat de gedeputeerde de kaders moest aangeven. PS behoren die kaders aan te geven en als PS iets hebben bedacht, geven GS vervolgens het geld uit. Ik vind het daarom jammer dat de gedeputeerde al heeft toegezegd dat zij het nu gaat doen, omdat dit het werk van de staten is.

Mevrouw HAARSMA: Stom, dat ik daar niet aan gedacht heb, maar ik dank de heer Langenkamp voor zijn opmerking.

De heer KLAVER: Maar het is nu te laat.

Mevrouw HAARSMA: Voorzitter. Het CDA heeft ook de aanpak van het voortijdig schoolverlaten aan de orde gesteld. Ik ben blij dat die fractie, net als de fracties van de ChristenUnie en de PvdA, ons beleid op dit punt steunt. Het lijkt mij goed – ik begrijp dat er wat verwarring is – dat de drie regionale meld- en coördinatiecentra een presentatie in dit huis komen verzorgen over hoe de registratie van de voortijdig schoolverlaters plaatsvindt en hoe de werkwijzes van de verschillende instanties op elkaar zijn afgestemd. Die presentatie zal binnenkort in dit huis plaatsvinden.

Voorzitter. Ik ga over naar de inbreng van de PvdA.

Het Leitmotiv van dit college is "Niemand aan de kant" en het zal de heer Veenstra dan ook niet verbazen dat ik heel blij ben met zijn zorgen over de thuiszorg. Ik ga niet herhalen wat ik allemaal heb gedaan om te voorkomen dat wij niet verzeild zouden raken in de toestand zoals die nu is. Ik heb afgelopen maandagavond nog gesproken met leden van de Eerste en Tweede Kamer van de PvdA en ik heb gisteravond staatssecretaris Busschemaker gesproken. Mevrouw Busschemaker heeft er terecht op gewezen dat ik aan de verkeerde deur klopte, omdat het gaat om een geschil tussen NZA en Achmea en de rechter heeft uitgesproken dat Achmea in gebreke is gebleven. Er ligt geld op de plank en Achmea moet ervoor zorgen dat de zorg die in Drenthe nodig is, wordt geleverd. Ik heb vanochtend een afspraak laten maken met Achmea om een eerste gesprek te hebben. Ik wil weten waarom het geld dat schijnbaar op de plank ligt, niet wordt ingezet. Ik wil ook een analyse maken van wat nu de schrijnende gevallen zijn, want daarover doen verschillende verhalen de ronde.

De heer Veenstra vraagt of het college in het uiterste geval over de brug wil komen met een soort van voorfinanciering.

Voorzitter. Als ik dat op dit moment toezeg, ben ik op de verkeerde manier bezig. Ik wil met Achmea in gesprek en ik weet dat er geld is. Het kan en mag niet zo zijn dat de rijksoverheid en de provincie door middel van voorfinanciering het gat vullen dat een grote zorgverzekeraar met heel veel geld laat vallen. De staten krijgen van mij een verslag van het gesprek met Achmea. Ik begin niet aan voorfinancieren, want dan staat morgen de jeugdzorg op de stoep. Ik doe mijn uiterste best om zo spoedig mogelijk bij Achmea aan tafel te komen.

De heer VEENSTRA: Ik had drie vragen gesteld. Ik ben blij dat op heel korte termijn met Achmea wordt gesproken – dat moet ook want daar ligt de verantwoordelijkheid – en dat wij op korte termijn een analyse krijgen. Het kernprobleem is de voorfinanciering en de overbrugging. Het hoeft niet om tientallen miljoenen of miljoenen te gaan, het gaat erom dat wij, zonder naar de verantwoordelijkheid van anderen te verwijzen, bereid zijn om maatschappelijke problemen op te lossen. Als uit een analyse blijkt, of als omdat partijen naar elkaar blijven kijken zodat een oplossing steeds verder naar achteren wordt geschoven, dat er schrijnende situaties blijven bestaan dan is het toch helemaal niet verkeerd dat wij ons daarover buigen en ons eventueel bereid verklaren tot voorfinanciering?

Mevrouw HAARSMA: Nu zegt de heer Veenstra het goed: wij moeten bereid zijn ons daarover te buigen. Hij zegt ook dat het niet om tientallen miljoenen hoeft te gaan, maar hij weet ook wat zorg kost. Bij het inkopen van zorg gaat het om miljarden. Ik kan op dit moment niet beoordelen hoeveel miljoenen het in Drenthe kost om de zorg te bieden, die nodig is. Misschien gaat wel om veertig of vijftig miljoen.

De heer VEENSTRA: Wanneer kan die analyse dan beschikbaar zijn?

Mevrouw HAARSMA: Ik heb gezegd dat ik vanochtend al contact heb gelegd met Achmea en met Zorgbelang. Ik doe mijn uiterste best en misschien lukt het volgende week al.

De heer VEENSTRA: Als we kunnen afspreken dat die analyse er eind volgende week is en dat in die analyse wordt aangegeven of er situaties zijn die het gewenst maken dat de provincie over de brug komt dan hebben wij eind volgende week in ieder geval een concreet beeld.

Mevrouw HAARSMA: Ik sta er, ook in dit huis, om bekend dat ik mensen op kan jagen, dus ik zal mijn uiterste best doen. Maar ik ben natuurlijk ook afhankelijk van andere mensen, die ook een eigen agenda hebben.

De heer VESTER: Ik dank mevrouw Haarsma voor deze uitvoerige beantwoording van deze vragen, want het zijn dezelfde vragen die ik in de Statencommissie Cultuur en Welzijn heb gesteld. Ik dank haar ook voor het inzicht dat zij ons heeft gegeven in haar wat stille diplomatie. Maar ik vind het toch nog steeds onacceptabel dat er tot op de dag van vandaag in Drenthe nog steeds mensen zijn die de hulp die zij nodig hebben, niet krijgen. Ik hoor verhalen dat terminale patiënten niet thuis kunnen sterven omdat er geen hulp is. Het gaat daarbij niet om miljoenen en zou er voor die enkele, zeer schrijnende gevallen niet toch een financiering gevonden kunnen worden? Zorgbelang heeft precies de gegevens van die schrijnende gevallen. Ik verzoek mevrouw Haarsma ook voor die gevallen haar stille diplomatie te gebruiken.

Mevrouw HAARSMA: Ik weet dat er schrijnende gevallen zijn. maar de directeur van Zorgbelang, met wie ik regelmatig contact heb, heeft mij verzekerd dat het op dit moment niet zodanig is dat mensen aan hun lot worden overgelaten. Ik zeg er meteen bij dat ik de uitzending van Nova over dit onderwerp niet heb gezien.

Ik ga nu met gezwinde spoed aan de slag, maar ik ga mij niet op voorhand in het diepe storten want ik weet helemaal niet om welke aantallen en om welke bedragen het gaat. Maar het heeft absoluut mijn aandacht en wel bij voorrang.

De heer VEENSTRA: In de uitzending van Nova van zaterdagavond bleek dat er wel mensen aan hun lot worden overgelaten. Maar er ligt nu een concrete afspraak: binnen anderhalve tot twee weken krijgen we een analyse waaruit moet blijken of voorfinanciering en/of een overbruggingskrediet gewenst is.

Mevrouw HAARSMA: Voorzitter. Mijn laatste onderwerp betreft het verzoek van de SP met betrekking tot het EPD. Ik heb al eerder verklaard absoluut niet tegen invoering van het EPD te zijn, maar ik heb daar toen aan toegevoegd dat de verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij Achmea, de huisartsen en anderen. Ik weet dat de CHD op dit dossier een voorsprong heeft, maar landelijk gezien is er nog heel weinig beweging. Het onderwerp speelt wel, net als het elektronisch kinddossier, maar ik vind het bij uitstek een taak voor de rijksoverheid om hier nu eens goed aan te gaan werken. Dit standpunt moet de SP toch wel aanspreken.

De heer OOSTERLAAK: De gedeputeerde hield net een verhaal over de thuiszorg, dat mij behoorlijk aansprak. Als het om de thuiszorg gaat, wil de gedeputeerde wel haar verantwoordelijkheid nemen, maar het EPD ligt toch in dezelfde lijn. Het is dan misschien formeel wel niet helemaal de verantwoordelijkheid van de provincie, maar het gaat wel om de belangen van de inwoners van Drenthe. Als de gedeputeerde dan toch met Achmea gaat praten, kan zij misschien haar diplomatieke kwaliteiten gebruiken om ook het EPD ter sprake te brengen.

Mevrouw HAARSMA: Zo doe ik het ook. Ik heb al eerder met Achmea over dit dossier gesproken. Het is niet dat ik het EPD geen warm hart toedraag, maar ik ben van mening dat de verantwoordelijkheid hiervoor elders ligt.

De heer Looman en ik hebben samen een gesprek gehad met het Innovatieplatform Noord-Nederland in de persoon van de heer Ybema en ook in dit gesprek hebben wij het EPD onder de aandacht gebracht. De heer Ybema is er verantwoordelijk voor om innovaties in de gezondheidszorg aan elkaar te verbinden en daar een platform van te maken. Ik heb hem meegedeeld dat het zijn schone taak is om hierover met de CHD in gesprek te gaan. Het onderwerp heeft dus onze belangstelling en aandacht.

De VOORZITTER: Ik wijs het college erop dat er nog vier gedeputeerden moeten antwoorden en dat, terwijl de staten in eerste termijn 50 minuten nodig hadden, het college er inmiddels 35 heeft gebruikt. Ik vraag het college de verhouding in acht te blijven nemen.

Mevrouw KLIP: Mijnheer de voorzitter. Uw subtiele signaal is duidelijk begrepen.

Er is maar een onderwerp waarover ik naar aanleiding van de inbreng van de staten iets moet zeggen en dat is de vraag van de heer Van de Boer hoe het zit met de zeggenschap over de diepe ondergrond. Hij heeft die vraag misschien gesteld naar aanleiding van een artikel hierover in Binnenlands Bestuur van afgelopen week.

Waar gaat het om? De minister van EZ is al jaar en dag bezig zeggenschap over de ondergrond te krijgen, ónze ondergrond.

In 2002 heeft een in de Tweede Kamer aangenomen motie ervoor gezorgd dat bij de herziening van de Mijnbouwwet het de provincies zijn gebleven die de milieuv vergunning voor opslag in de ondergrond moeten verlenen. In 2005 is in de Tweede Kamer een veegwet gepasseerd, maar toen hield een door de Eerste Kamer aangenomen motie de minister tegen en nu probeert EZ het voor de derde keer in een heel actueel dossier, te weten de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO), de WABO, waar de omgevingsvergunning onder valt, de vergunning die 25 verschillende vergunningen gaat samenvatten.

Ook nu verzetten de provincies zich massaal en Drenthe voert ook ditmaal de troepen aan onder het motto "De provincies kiezen 3D". Is niet het motto van dit kabinet, en overigens ook van het vorige, decentraal wat kan, centraal wat moet? Zowel de WABO als de Nota ruimte staan daar bol van. Bovendien is het zo dat wij heel duidelijk onze provinciale belangen moeten markeren ten opzichte van bijvoorbeeld rijksbelangen, nationale belangen. Alles wat in de ondergrond gebeurt, heeft een directe in-

vloed op de bovengrond en boven het maaiveld hebben de provincies al sinds jaar en dag alle verantwoordelijkheden. Het gaat dan om natuurontwikkeling, veiligheid, ruimtelijke ordening en zo verder. Ons derde argument is dat het heel noodzakelijk is dat er een scheiding blijft tussen economisch belang en milieubelang. Het Ministerie van EZ houdt de winnings- en opslagvergunning, dat is duidelijk nationaal economisch belang, maar het is niet goed dat die vergunningverleningen in één hand blijven en dus pleiten de provincies andermaal voor het bij hen onderbrengen van het verlenen van milieuvergunningen voor mijnbouwwerken in de ondergrond én de bovengrond, want, nogmaals, alles wat in de ondergrond gebeurt, heeft effecten op de bovengrond en voor die bovengrond zijn de provincies al heel erg verantwoordelijk.

Ik zal een voorbeeld noemen. Langelo staat velen nog in het geheugen gegrift. Als de provincie ten tijde van de discussie over Langelo over de omgevingsvergunning was gegaan dan zou het Ministerie van EZ wel hebben kunnen zeggen dat het belangrijk was gas op te slaan in het lege gasveld van Langelo, maar dan had de provincie kunnen zeggen: "Dat is allemaal goed minister, maar wij bepalen dat die hele installatie niet in dat kwetsbare beekdal terecht komt, maar bijvoorbeeld een paar kilometer verderop op het bedrijventerrein van Norg en dan wordt er maar schuin geboord." Zou het zo zijn gedaan dan waren veel meer belangen gediend en dan was er een goed evenwicht geweest tussen het economische belang en het milieubelang.

De staten weten als geen ander dat het onderwerp ondergrond voor Drenthe heel belangrijk is, want wij hebben een bijzondere ondergrond en wij krijgen binnen nu en tien jaar veel lege gasvelden, waarvan een aantal uitermate geschikt is voor de opslag van CO₂ of gas en daarbij wil Drenthe zelf heel graag de milieuvinger aan de pols houden.

Het lobbytraject loopt nu en daarom zit ik volgende week donderdag namens de twaalf provincies weer met de minister van VROM aan tafel. Wij hebben inmiddels ook met alle fracties in de Tweede Kamer over dit onderwerp gesproken en ik blijf rekenen op de steun van de staten als het om dit dossier gaat.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. Ik kan ruimschoots aan uw wens voldoen om heel kort te zijn. De vraag van de fractie van de VVD om een subsidiemakelaar wordt meegenomen in het organisatieontwikkelingstraject Samen Sterker en wij denken dat die functie voor de zomervakantie van 2008 binnen de huidige formatie zal zijn geïmplementeerd.

De fractie van de ChristenUnie heeft nog een waarschuwing afgegeven in verband met de verbouwing van het provinciehuis. De provincie Fryslân heeft ons al tweemaal gewaarschuwd en een gewaarschuwd man telt voor twee, dus wij doen ons best om niet in allerlei valkuilen te trappen.

De heer MUNNIKSMAS: Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met een mijmering, waarmee ik voor mijzelf de balans van deze dag opmaak.

Toen ik vanochtend hier binnenkwam, zag ik in de hal allerlei verzekeringsmaatschappijen die hun zorgverzekeringen aan het aanprijzen waren. Het debatje van zojuist tussen de fractievoorzitter van de PvdA en de gedeputeerde bracht mij tot de gedachte dat op het moment dat jouw belangen niet goed gediend worden, het zaak is privé consequenties te overwegen.

De consument die in Drenthe niet goed bediend wordt, heeft macht, soms nog wel meer macht dan de politiek.

GroenLinks heeft gevraagd waarom een eventuele korting op het ILG nog niet in de begroting is verwerkt.

De heer LANGENKAMP: Ik heb niet gevraagd waarom, ik heb alleen geconstateerd dat die eventuele korting nog niet verwerkt wás.

De heer MUNNIKSMAS: Soms moet je dingen niet te vroeg verwerken, want op dit moment wordt er nog steeds stevig gelobbyd richting de minister en er zijn goede voortekenen dat de minister op een bepaald moment zal besluiten het ene potje met het andere te verbinden, waarmee de korting op het ILG wel eens van de baan zou kunnen zijn. Daarop zetten de provincies ook nog steeds in.

Twee fracties hebben gevraagd wat de provincie richting het Huus van de Taol gaat doen. Ik stel voor de voorzitter van die stichting een kaartje te sturen met de mededeling dat, nadat de begroting is vastgesteld de discussie niet geblokkeerd is, maar dat wij in december de discussie open ingaan.

In antwoord op de vraag hoe Drenthe met de canon denkt om te gaan, wil ik volstaan met de opmerking dat nog dit jaar de Nederlandse canoncampagne in Hoogeveen, dus in Drenthe, van start gaat. De canon van Nederland begint letterlijk en figuurlijk in onze provincie. Laten wij volgend jaar bekijken hoe wij op een goede manier het tafelzilver van Drenthe kunnen oppoetsen en hoe wij op een eigentijdse manier aan de Drentse canon handen en voeten kunnen geven.

De moeilijkste vraag was voor mij de vraag van het CDA hoe wij de komende tijd omgaan met de glastuinbouw en welke ambitie we daarbij laten zien. Als sociaaldemocraat heb ik daarbij in beeld dat er de afgelopen jaren richting de glastuinbouw ontzettend veel inzet is geweest van alle overheden om op een goede manier het product glastuinbouw in Drenthe weg te zetten. Met de opening van de A37 zal daar weer een element aan toegevoegd worden. Tegelijkertijd bereiken wij wel de grenzen van wat er qua maakbaarheid op dit terrein nog gerealiseerd kan worden. Ik realiseer mij ook dat op het moment dat er morgen een grote tuinder is - uit het gebied zelf of van buiten - die besluit hierheen te gaan, het vliegwiel in beweging komt. Dat zeg ik niet om zonder ambitie met het dossier bezig te zijn, maar wel om de ambitie die het college heeft relatief neer te zetten, want er is zowel door het Ministerie van LNV, Emmen als dit college al heel veel ambitie getoond.

De heer BATS: Mijnheer de voorzitter. Na alle antwoorden, rest mij nog het beantwoorden van een vraag, namelijk die van de ChristenUnie over de nota Buitenland. Even voor alle duidelijkheid: ik zal mijn antwoord kort houden.

Wij hebben de afgelopen maanden gebruikt om vanuit de verschillende portefeuilles het huis te bouwen voor onze buitenlandstrategie. Drenthe heeft – ik zeg het maar even plat – een aantal dingen binnen moeten halen, waaronder het portefeuilleschap Europa. Hier staat dus de portefeuillehouder, de bestuurlijke trekker Europa voor de drie Noordelijke provincies. Wij hebben de afgelopen maanden gewerkt in SNN-verband aan een Europastrategie voor de jaren 2007-2011. Die strategie is deze week aan alle statenleden ter kennisneming verzonden. Ik schat dat in december een visie verschijnt waarin een opsomming is opgenomen van wat wij op dit moment doen, wat wij hebben binnengehaald, wat wij daarmee beogen en wat daarvan de te verwachten effecten zijn. In overleg met een aantal stakeholders, ook binnen de staten van Drenthe, waaronder DrEuN, zal ik proberen met SNN, IPO en GS te komen tot een inventarisatie van wat in de optiek van het college het beleid op het buitenland en specifiek op Europa zou moeten zijn en het ligt in mijn voornemen om in maart/april de staten een nota ter bespreking voor te leggen. Dan kan bediscussieerd worden of wat in de nota staat voor de komende jaren de concrete strategie kan zijn met betrekking tot het buitenlandbeleid.

De heer LANGENKAMP: Mag ik de heer Bats nog een vraag stellen?

De VOORZITTER: Ja, maar alleen als u mij belooft dan geen tweede termijn te nemen.

De heer LANGENKAMP: Akkoord.

De VOORZITTER: Nee hoor. Het woord is aan de heer Langenkamp.

De heer LANGENKAMP: In het verleden was een bedrag van ongeveer € 75.000,- in de begroting opgenomen voor het buitenlandbeleid van de provincie. Is die post verdwenen, of heb ik misschien niet goed gekeken? En als dit bedrag verdwenen is, wat vindt de heer Bats daar dan van?

De heer BATS: Nu moet de heer Langenkamp wel even nuanceren over welk verleden hij spreekt.

De heer LANGENKAMP: De vorige collegeperiode.

De heer BATS: Dat weet ik absoluut niet.

De heer HEMSTEEDE: Het ging om de nota die in 2002 door de staten is vastgesteld.

De heer BATS: Dit valt onder de noemer "dat zoeken wij op". Ik weet nu niet waarover het gaat.

De heer LANGENKAMP: De nota die de heer Hemsteede noemt, is inderdaad in 2002 door de staten vastgesteld. Daarvoor was er ook al een nota en volgens mij is er al die jaren € 75.000,-- voor dit beleid uitgetrokken geweest en dat bedrag is nu in een keer weg, terwijl de heer Bats zegt aan dit beleid te willen beginnen. Hoe kan dat?

De heer BATS: Spreekt de heer Langenkamp nu over het geld of over het beleid? Het beleid is niet weg. Het gaat dus over het geld.

De heer LANGENKAMP: Ik noemde zelfs een bedrag van € 75.000,--. Dat lijkt mij heel duidelijk.

De heer BATS: Mijn collega Looman heeft toegezegd uit te zullen zoeken waar dat geld dan gebleven is.

De heer LANGENKAMP: Waarschijnlijk in de algemene middelen.

TWEEDE TERMIJN

De heer KLAVER: Mijnheer de voorzitter. De fractie van het CDA is buitengewoon tevreden over de beantwoording door de leden van GS. Wij snappen ook heel goed dat mevrouw Haarsma een lastige opdracht heeft gekregen, nu zij moet uitzoeken wat nu werkelijk topsport is. Maar wij zijn blij dat zij haar tanden erin wil zetten. Dat vinden wij prima.

Wat ons betreft is de fles voor ruim over de helft vol.

De heer VEENSTRA: Mijnheer de voorzitter. Ook wij zijn buitengewoon tevreden over het antwoord. Wij hadden vier punten aan de orde gesteld.

Met betrekking tot de kaartenbakken heeft de gedeputeerde toegezegd voor 1 maart met een rapportage te komen.

Het onderzoek naar de werkgelegenheid kan op brede steun rekenen. Wij zullen daarvoor een goede opdracht formuleren en daarbij zullen wij rekening houden met de vraag of dit onderzoek alleen op Drenthe of op het gehele Noorden betrekking moet hebben.

Met betrekking tot de thuiszorg hebben wij drie vragen gesteld, waarvan er twee een direct antwoord kregen. Binnen anderhalve week krijgen wij een analyse en uit die analyse moet blijken of voorfinanciering of een overbruggingskrediet nodig is en of het college bereid is tot het verstrekken daarvan over te gaan.

Het college is niet ingegaan op onze inbreng over de bereikbaarheid en dan met name op de vraag of er een relatie bestaat tussen de ZZL en een eiland vlak voor de Noord-Hollandse kust.

De heer KLAVER: Als de fracties van de PvdA en het CDA het zo eens zijn, kunnen zij de volgende keer wel samen in de oppositie gaan.

De heer VEENSTRA: De wens is de vader van de gedachte.

De heer OOSTERLAAK: Mijnheer de voorzitter. Ik vat het verhaal van mevrouw Haarsma over het EPD op als een handreiking. Maar omdat ik haar niet heb horen zeggen dat dit geregeld moet worden, handhaaf ik de motie, want ik wil het college stimuleren hier toch verder mee aan de slag te gaan.

De heer VAN DE BOER: Mijnheer de voorzitter. Ook de VVD is buitengewoon tevreden over de beantwoording van de vragen, zij het dat een vraag nog niet is beantwoord, namelijk die naar de ontwikkeling van een visie op het beroepsonderwijs in Drenthe, mede in relatie tot de jeugdwerkloosheid. De vraag was waarom die visie beperkt wordt tot alleen de gemeente Emmen en de Hogeschool Drenthe. Wij pleiten ervoor die visie Drenthe-breed te maken.

De VOORZITTER: Wenst de heer Langenkamp nog in tweede termijn het woord te voeren? Het mag natuurlijk wel.

De heer LANGENKAMP: Nee hoor, mijnheer de voorzitter. U was heel duidelijk.

De heer WENDT: Mijnheer de voorzitter. Mijn fractie is buitengewoon teleurgesteld dat wij aan het eind van deze feestelijke bijeenkomst rond de vaststelling van de begroting niet direct aan tafel kunnen gaan, maar de vergadering moeten voortzetten om te praten over een aantal lastige moties. Wij danken het college voor het antwoord.

De VOORZITTER: Ik hoop dat uw hint door degenen die zo meteen nog het woord wensen te voeren, begrepen is.

De heer LOOMAN: Mijnheer de voorzitter. Het antwoord op de opmerking van de heer Van de Boer is dat wij niet alleen naar Emmen kijken; wij kijken naar alle niveaus binnen het beroepsonderwijs en wij kijken ook buiten de provincie. Wat in de begroting staat, is een concreet verzoek van de gemeente Emmen en het hbo om daarover met ons in contact te mogen treden. Dat doen wij dus, maar wij gaan veel breder.

De heer VAN DE BOER: Wij zijn tevreden met dit antwoord.

De heer BATS: Mijnheer de voorzitter. De heer Veenstra heeft gevraagd of er een relatie is tussen de ZZL en nieuwe eilanden voor de kust. Voor zover ons bekend - in de onderhandelingen is ons hiervan in elk geval niets gebleken - is er geen enkele relatie tussen het plan voor nieuwe eilanden en de aanleg van de ZZL. Die eilanden zitten ook niet in het pakket van alternatieven die in de plaats kunnen komen van de ZZL.

Ik denk dat het antwoord kort en duidelijk kan zijn: bij mij als onderhandelaar is hiervan niets bekend.

De heer VEENSTRA: Het gaat erom dat het wel vreemd is dat de aanleg van een groot eiland voor de Noord-Hollandse kust wordt gepland – een groot nieuw werk om ruimte te bieden aan de randstad – terwijl die ruimte voor de randstad ook een van de argumenten was om de ZZL aan te leggen. Het is toch wel een merkwaardige discussie.

De heer BATS: Het is ook een merkwaardige discussie, maar in de afgelopen maanden hebben er met betrekking tot de ZZL heel wat merkwaardige discussies plaatsgevonden. Maar nogmaals, het plan voor een eiland is er geen onderdeel van en het is ook niet bij de onderhandelaars ingebracht. Het verband is op enig moment door een Tweede Kamerlid van het CDA buiten de Tweede Kamer gesuggereerd, maar ik kan daarover geen verdere informatie geven.

De beraadslaging wordt gesloten.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig de voorstellen van het college.

In stemming komt motie M1.

Motie M1 wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van de SP, minus de heer Vester, het CDA en GroenLinks voor aanvaarding van de motie hebben gestemd, doch de overige fracties daartegen.

3. Moties, vreemd aan de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan de heer Lammers.

De heer LAMMERS: Mijnheer de voorzitter. Ik dank mijn collega-statenleden dat zij mij de gelegenheid geven om een motie, vreemd aan de orde van de dag in te dienen.

Deze motie wordt ingediend door de fracties van het CDA en de SP gezamenlijk.

Op 24 oktober jl. stond de evaluatie van de Ruimte voor Ruimte-regeling op de agenda van de Statencommissie OGB. De motie die ik zal indienen, vormt als het ware een logisch sluitstuk van die discussie. De VVD en het CDA hebben enkele jaren geleden bij de invoering van de regeling gepleit voor een sloopnorm van minimaal 750 m², ook al omdat die norm beter bij de Drentse schaal past.

Op grond van de tot nu toe geboekte resultaten met de regeling Ruimte voor Ruimte bleken VVD, SP en CDA voor een onmiddellijke verlaging van die sloopnorm. Bovendien pleitten deze partijen voor uitbreiding van de werkingssfeer van deze regeling naar soortgelijke gebouwen in lintbebouwingen of kleine kernen.

De gedeputeerde mevrouw Haarsma heeft in de discussie in de commissie duidelijk aangegeven geen boodschap te hebben aan de in de commissie gebleken meerderheid.

Het CDA heeft daarop een motie aangekondigd en die wil ik nu graag indienen.

Motie M2

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 14 november 2007,

constaterende dat

- *in het tweede Provinciaal omgevingsplan (POP II) met betrekking tot bebouwing in het buitengebied als beleidsinzet is verwoord dat het belangrijk is te bevorderen dat een overmaat aan bebouwing, of bebouwing die niet past in het karakteristiek van het landschap, verdwijnt;*
- *daartoe een uitwerkingsplan is opgesteld voor een Ruimte voor Ruimte-regeling in de vorm van een voorbeeldregeling voor gemeenten;*
- *deze voorbeeldregeling is geëvalueerd, waarbij onder meer een verlaging van de sloopnorm van 1.000 m² in nadere beschouwing is genomen;*
- *de resultaten van de evaluatie voor het college van GS van Drenthe geen aanleiding vormen om de regeling aan te passen;*

overwegende dat

- *door de veranderingen in de landbouw veel agrarische bedrijfsgebouwen hun oorspronkelijke functie verliezen;*
- *voor deze (vaak grote) voormalige agrarische bedrijfsgebouwen het niet altijd mogelijk is een passende nieuwe functie te vinden;*
- *hierdoor verval en verpaupering van deze gebouwen dreigt en het risico bestaat dat de gebouwen worden gebruikt voor ongewenste activiteiten;*
- *dit leidt tot verrommeling en aantasting van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied;*
- *ruimtelijke kwaliteitsverbetering kan worden bereikt zonder dat dit tot financiële uitgaven voor de provincie leidt;*

van mening zijnde dat

- *de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied verbetering behoeft;*
- *door het afbreken en opruimen van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen bouwmassa in het landelijk gebied verdwijnt ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit;*
- *de huidige Drentse Ruimte voor Ruimte regeling daaraan een bijdrage levert;*
- *de effectiviteit van deze regeling kan worden verhoogd;*
- *ook het afbreken en opruimen van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen in kleine kernen en dorpen en in lintbebouwing kan bijdragen aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit;*

verzoeken het college van gedeputeerde staten van Drenthe in de vigerende voorbeeldregeling de sloopnorm van 1.000 m² te verlagen naar 750 m² minimaal te slopen bedrijfsgebouwen en de regeling ook van toepassing te laten zijn voor vrijkomende agrarische bebouwing in dorpskernen en in lintbebouwing;

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Deze motie maakt deel uit van de beraadslagingen.

Ik wens de heer Lammers geluk met zijn maidenspeech.

Aangezien de heer Van de Boer het voornemen heeft een motie over hetzelfde onderwerp in te dienen, geef ik hem nu het woord.

De heer VAN DE BOER: Mijnheer de voorzitter. Mede namens de collega-fractievoorzitters van de PvdA en de ChristenUnie spreek ik het volgende uit.

Als het gaat om de toekomstige Wet op de ruimtelijke ordening en de gebiedsontwikkeling daarin is vanuit het Collegeprogramma gekeken naar de regeling Ruimte voor Ruimte. Wij zijn daarbij voorstander van duidelijkheid en consistentie in de uitvoering van de regelgeving. Daarom hebben wij nog eens kritisch gekeken naar een optimale benutting van de mogelijkheden van de huidige regeling. Kerndoel is het succesvol benutten van de mogelijkheden van de regeling.

Om daaraan een impuls te geven wil ik mede namens de fracties van de PvdA en de ChristenUnie de staten de volgende motie voorleggen.

Motie M3

Provinciale Staten van Drenthe, in vergadering bijeen op woensdag 14 november 2007,

overwegende;

dat wij in het kader van de Ruimte voor Ruimte-regeling aan de vooravond staan van de invoering van de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening;

dat op dat moment de Ruimte voor Ruimte-regeling nader onder de loep wordt genomen;

gelet op de korte termijn (½ jaar tot 1 jaar) waarop dit zal plaatsvinden;

spreken als haar oordeel uit:

dat op dit moment de sloopnorm voor het buitengebied wordt gehandhaafd;

dat wanneer de te slopen bebouwing onderdeel uitmaakt van een bebouwde kom (lintbebouwing en kleine kernen) stevig ingezet blijft worden op de gebiedsgerichte benadering, die nu ook al nadrukkelijk maatwerk mogelijk maakt;

dat bij de voorbereidingen van het nieuwe omgevingsbeleid (over ½ jaar tot 1 jaar) wordt teruggekomen op de 1.000 m²-sloopnorm op basis van de succesfactor in de regeling, namelijk gewenste sloop van ongewenste bebouwing;

dat als op dat moment uit een rapportage over de behaalde resultaten en analyse daarvan blijkt dat de regeling onvoldoende sloop- en kwaliteitsverbetering genereert, er nog sterker ingezet wordt op het kwalitatieve spoor (gebiedsbenadering) en de sloopnorm neerwaarts wordt bijgesteld;

*en besluiten op te roepen het college van gedeputeerde staten:
voor 1 februari 2008 te komen met voorstellen voor toepasbare criteria, waarop de beoordeling van de
resultaten kan plaatsvinden;*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ook deze motie maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer LANGENKAMP: Voorzitter. Ik ken de motie nog niet goed, maar ik heb getracht zo goed mogelijk te luisteren naar wat de heer Van de Boer zei. Wat is het verschil met het huidige bestaande beleid?

De heer VAN DE BOER: Dat wij naar een intensivering willen. Wij willen de criteria aan de hand waarvan beoordeeld wordt, aanscherpen, zodat duidelijker wordt waarom het gaat. Als wij uit de analyse op basis van de gegevens uit de evaluatie moeten constateren dat de huidige Ruimte voor Ruimte-regeling onvoldoende succes genereert, dan willen wij dat de norm van 1.000 m² neerwaarts wordt bijgesteld. Wij willen maatwerk en daarin kan de norm op het ene moment 650 m² zijn en het andere moment 780 m².

De heer LANGENKAMP: De heer Van de Boer wil dus toe naar een heel flexibele norm?

De heer VAN DE BOER: Wij gaan dan naar maatwerk; dus niet in een klap van 1.000 m² naar 750 m², waarmee de zaak weer meteen is afgegrensd, maar letten op de heel specifieke situaties. Wij willen in het licht van de bedoeling van de Ruimte voor Ruimte-regeling maatwerk leveren en opruimen wat wij opgeruimd willen hebben.

De heer WESTERHOF: Ik vraag mij af waarom de VVD het meerderheidsstandpunt van 24 oktober heeft verlaten, toen er zo'n helder standpunt van drie partijen lag. Wat er in de tussentijd gebeurd is, weet ik niet, maar ik vind dit toch wel een beetje vreemd. Het valt mij tegen van de VVD. Bij het neerwaarts bijstellen van de norm noemt de heer Van de Boer geen exact getal. Hij spreekt over maatwerk, maar maatwerk betekent ook een vorm van willekeur. Ik kan niet anders dan concluderen dat bij aanvaarding van de door de heer Van de Boer ingediende motie de situatie onveranderd blijft.

De heer VAN DE BOER: Ik heb in mijn inleiding aangegeven dat wij zeer hechten aan consistentie. In antwoord op de vraag van de heer Langenkamp heb ik ook uitgelegd waarom die flexibiliteit nodig is. Maar steeds is het kader het hanteren van de regeling. Dat is consistentie en absoluut geen willekeur. Integendeel.

In de tijd tussen de commissievergadering en vandaag hebben wij alles nog eens op een rij gezet en daarbij ook gekeken naar het collegeprogramma en naar de strekking en bedoeling van de regeling. Wij zijn uiteindelijk tot de conclusie gekomen dat hetgeen in onze motie voorligt in overeenstemming is met zowel het Collegeprogramma als met de bedoelingen van de Ruimte voor Ruimte-regeling.

De heer KLAVER: Ik moet zeggen dat het feestje van de begrotingsbehandeling naar kan eindigen, althans dat is het gevoel voor mijn fractie. Ik snap ook wel dat de heer Van de Boer op dit moment namens zijn fractie geen gemakkelijke boodschap heeft te brengen, maar zo langzamerhand zijn de fractieleden van de VVD toch wel verworpen tot muizen die brullen. In de commissie zeggen ze A en als wij dan vervolgens in de staten zaken met elkaar willen doen, komen ze op hun standpunt terug. Zo was het ook tijdens de verkiezingscampagne. Tijdens die campagne riepen ze allemaal flink wat ze wilden en daarbij hoorde ook het bedienen van de agrarische achterban, maar daar merken we nu niets meer van. Wat consistentie in VVD-termen betekent snap ik niet. Het zijn de draaikonten van Drenthe, een andere term kan ik er niet voor vinden.

De heer Van de Boer moet mij maar eens uitleggen waarom hij keer op keer een draai van 180 graden maakt. Hij deed het ook al toen het ging om de opcenten op de Motorrijtuigenbelasting. Het was ook toen in de commissie A en vervolgens B. Hij doet dat nu weer. Ik ben blij dat ik dat niet hoeft uit leggen. Politiek moet gaan om betrouwbaarheid en afspraak is afspraak. De VVD bakt daar helemaal niets van.

De heer VAN DE BOER: Ik laat de woorden van de heer Klaver voor zijn rekening. Het is zijn oordeel en daar laat ik het bij.

Politiek is ook het afwegen van belangen en het creëren van fijnmazigheid op basis van hetgeen je je voorneemt en kunt uitvoeren. In het verlengde van de discussie in de Statencommissie OGB hebben wij ons standpunt nog eens heroverwogen. Het dichttimmeren van standpunten is het laatste waar een liberale partij aan doet.

De heer KLAVER: Mijnheer de voorzitter. Is het dan niet veel eerlijker – dat snappen de Drenten ten minste – dat de heer Van de Boer dan gewoon zegt dat hij ter wille van de coalitie en de haarvaten in de coalitie niet van standpunt kan veranderen. Als hij dat zegt, is hij een kerel, is hij een politicus en dan bedrijft hij betrouwbare politiek.

De heer MEDEMBLIK: Voorzitter. Ik kan mij niet herinneren dat in de commissievergadering over dit onderwerp is gestemd. Het is mij daarom even onduidelijk hoe de heer Klaver kan spreken over een meerderheid.

De heer KLAVER: Ik zal de heer Medemblik uit de droom helpen. Er was een commissievergadering en in die vergadering was een meerderheid voor het verlagen van de sloopnorm van 1.000 m² naar 750 m². Er was spierballentaal, met name vanuit de VVD-fractie.

Na afloop van de fractievergadering, die diezelfde avond plaats vond, werd ons verteld dat wij maar een motie moesten gaan maken. Wij moesten de motie maar uitschrijven en de andere fracties zouden de motie ondertekenen. Mijnheer de voorzitter. Dat is mijn probleem.

De heer VEENSTRA: Dát noem ik nog eens spierballentaal.

Volgens mij moet een vraagstuk als nu voorligt vanuit de inhoud worden benaderd. Er liggen nu twee moties voor en in één daarvan wordt gevraagd het vraagstuk vanuit de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening en vanuit de gebiedsbenadering te bekijken in plaats van nu al op voorhand een regel bij te stellen. Het eerste is inhoudelijk een veel betere benadering en daartoe moeten wij te allen tijde bereid zijn.

De VOORZITTER: Als iemand nog een interruptie aan het adres van de heer Van de Boer wil plaatsen dan heeft hij daartoe nu nog de gelegenheid.

Er zijn twee moties ingediend, die beide deel uitmaken van de beraadslagingen. Het lijkt mij goed nu de gelegenheid te geven voor een discussie over beide moties en alles wat daarmee samenhangt.

De heer KLAVER: Mijnheer de voorzitter. Ik verzoek om een korte schorsing van de vergadering.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

(Schorsing van 17.37 tot 17.45 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer KLAVER: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben tijdens de schorsing ook nog even de bijbel van het college, het collegeprogramma "Ambitieuw, dynamisch en sociaal", erbij gepakt. Op pagina 16 daarvan staat: "Daarnaast worden de mogelijkheden voor hergebruik van leeg komende gebouwen op het platteland verruimd." Dat is nu juist precies wat wij willen en daarom denken wij dat onze motie precies

vraagt wat het college wil en dat de motie van de VVD daar helemaal haaks op staat. Wij zullen die motie dan ook niet steunen.

De heer VEENSTRA: Mijnheer de voorzitter. Wij zijn de mede-indieners van de door de heer Van de Boer ingediende motie en dat mede – ik zeg het nogmaals – omdat wij vanuit de inhoud redeneren. Het is belangrijk om een relatie te leggen naar de ruimtelijke ontwikkeling van Drenthe, dus een gebiedsgerichte benadering. Het is goed dat hiervoor criteria worden vastgesteld.

In de commissie hebben wij al laten weten niet voor verlaging van de norm te zijn.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Zoals in de commissie al duidelijk bleek, is GroenLinks consistent. In dit geval betekent dit dat wij de door de fracties van CDA en SP ingediende motie niet zullen steunen. Wij zijn niet voor het verlagen van de norm.

Ik vraag mij wel af, wat het wezenlijke verschil is tussen wat in motie M3 wordt voorgesteld en het bestaande beleid. Ik heb het idee dat naar een leuke oplossing is gezocht, die het de VVD mogelijk moest maken door de bocht te gaan. Wij zijn wel voor deze motie, omdat die het mogelijk maakt de Ruimte voor Ruimte-regeling, die heel goed is, nog beter uit te voeren. Maar het blijft, zoals de heer Klaver zo juist al zei, een vreemde vertoning. En als wij deze vergadering zo sluiten dan hebben wij een andere draaikont dan we gewend waren.

De heer VEENSTRA: Maar de heer Langenkamp gaat de goede motie steunen.

De heer MEDEMBLIK: Voorzitter. De Ruimte voor Ruimte-regeling is een prachtig instrument. De grens van 1.000m² is voor ons niet heilig. Het gaat erom dat er voor aanpassing van die grens goede argumenten moeten zijn; dan moet inhoudelijk aangegeven worden waarom het beter is die grens te veranderen.

Op basis van het rapport van Arcadis, dat ten tijde van de commissievergadering ter tafel lag en op basis van de binnengekomen aanvragen is er geen reden om de grens te veranderen. Goede politiek bedrijven betekent ook betrouwbaar zijn. Dat betekent dat een wijziging heel goed onderbouwd moet zijn. Die onderbouwing was er in dit geval niet en ik ben blij dat we op 1 februari de kans krijgen de criteria nogmaals te bekijken.

Wij zullen motie M3 steunen.

De heer WESTERHOF: Mijnheer de voorzitter. Aan het begin van de vergadering trok de heer Klaver de conclusie dat de PvdA en de SP de socialisten waren, maar moet ik op basis van de samenwerking in motie M2 concluderen dat CDA en SP de nieuwe socialisten zijn?

De heer KLAVER: Op dit gebied wel.

De heer WESTERHOF: Ik blijf de draaikonterij van de VVD niet begrijpen. Ik kan er alleen maar dit van zeggen: het CDA en de SP kunnen de boeren iets uitleggen en de VVD kan de boeren niets uitleggen. De motie van de VVD raakt kant noch wal en betekent alleen maar dat men zijn gang kan gaan, want er verandert niets. Er is geen uitspraak gedaan over de hoeveelheid aanvragen. Er zijn nu zo'n 30 aanvragen en wat is dan wel het criterium om het succes vast te stellen en welke overwegingen leiden er dan wel toe de sloopnorm te verlagen van 1.000 m² naar 750 m²?

De heer VEENSTRA: Het antwoord op deze vragen wordt gegeven in de laatste zin van motie M3.

De heer WESTERHOF: Ik wil wel even reageren op de opmerking van de heer Veenstra vlak voor de schorsing dat de Ruimte voor Ruimte-regeling onderdeel moet worden van de nieuwe WRO. Die wet is pas in december 2009 klaar en als het aan de heer Veenstra ligt, wordt pas in december 2009 verder gesproken over deze regeling.

De heer VEENSTRA: In de motie M3 worden heel andere termijnen genoemd.

De heer WESTERHOF: Praktijk en theorie conflicteren wel eens.

De beraadslaging wordt gesloten.

In stemming komt motie M2.

Motie M2 wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de fracties van het CDA en de SP voor aanvaarding van de motie hebben gestemd, doch de overige fracties daartegen.

In stemming komt motie M3.

Motie M3 wordt met handopsteken aangenomen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van de PvdA, de VVD, de ChristenUnie en GroenLinks voor aanvaarding van de motie hebben gestemd, doch de overige fracties daartegen.

De heer BALTES: Mijnheer de voorzitter. Nog even geduld, de stemming zit er goed in. Na het besluit rond de vaarweg Erica-Ter Apel is er nieuwe aandacht ontstaan voor de recreatietoervaart. Het gaat daarbij om forse investeringen met een verwachte grote spin-off voor het veenkoloniale gebied. In dat kader komt het Oranjekanaal ook weer in beeld. Ik zeg met nadruk "weer", omdat tien jaar geleden Roel Schrottenboer, voorzitter van de toenmalige fractie van het CDA, sorry de VVD, historisch foutje.....

De VOORZITTER: Het is uw maidenspeech, dus u mag niet geïnterrupteerd worden!

De heer BALTES: Ik doe de hele zin opnieuw.

Ik zeg met nadruk "weer" omdat Roel Schrottenboer voorzitter van de toenmalige fractie van de VVD - het staat er écht – ook al een pleidooi hield voor een onderzoek naar het bevaarbaar maken van verschillende vaarwegen in Drenthe. Wij achten de tijd rijp om dit initiatief van nieuwe impulsen te voorzien. Het Oranjekanaal is een parel van Drenthe met bijzondere natuurlijke waarden. Het is een parel met potentie. Wij doen er op dit moment niets, of beter gezegd, veel te weinig mee.

Het initiatief leeft onder de bevolking en bij ondernemers in de toeristische industrie. Actief journalistiek speurwerk van Lourens Looijenga van RTV Drenthe heeft geleid tot een mooie reportage in het programma Drents Diep over het opnieuw bevaarbaar maken van het Oranjekanaal. Deze reportage bevestigt de zojuist genoemde argumenten, wellicht hebben de staten dit gisteravond gezien.

Ook de aandacht van het Dagblad van het Noorden en de uitkomst van de door die krant geïnitieerde enquête bevestigen dit beeld.

Ik herhaal dat de VVD-fractie de tijd rijp acht om de volgende stap in dit traject te zetten. Die volgende stap is wat ons betreft een haalbaarheidsonderzoek. Dat onderzoek moet verder gaan dan het in kaart brengen van de benodigde investeringen. Wij willen ook zicht krijgen op de maatschappelijke en economische effecten op het gebied van recreatie en toerisme, natuur, wonen en bedrijvigheid, de technische haalbaarheid in relatie tot de mate van bevaarbaarheid, planologische procedures en onderzoeken en subsidiemogelijkheden.

Op basis van de uitkomsten van een dergelijke maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) kunnen we vervolgens een besluit nemen over mogelijke vervolgstappen.

Ik sta nog even stil bij de taak van de Stichting Recreatietoervaart Nederland (SRN), namelijk het net van het Nederlandse bevaarbare water behouden en verder ontwikkelen als een aantrekkelijk gedifferentieerd en samenhangend recreatietoervaartnet. Die stichting voert haar beleid uit aan de hand van de beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland 2000 (BRTN 2000), die een onderdeel is van de nota Ruimte. Op dit moment wordt gewerkt aan de voorbereiding van de beleidsvisie voor de komende jaren (BRTN 2007-2013). Deze visie wordt in 2008 vastgesteld en is de basis voor het verstrekken van belangrijke subsidies.

Anticiperend op de mogelijkheid van het opnieuw bevaarbaar maken van het Oranjekanaal, pleiten wij voor plaatsing, zij het onder voorbehoud, van het Oranjekanaal op de projectenlijst BRTN 2007-2013. Hiertoe dien ik namens mijn fractie de volgende motie in.

Motie M4

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op woensdag 14 november 2007;

overwegende dat

- *met de realisatie van de vaarverbinding Erica-Ter Apel de provincie Drenthe een belangrijke impuls heeft gegeven aan zowel Recreatie en Toerisme, als Economische ontwikkeling in het veenkoloniale gebied;*
- *het gewenst is dat onze positie als aantrekkelijke vaarprovincie verder wordt uitgebouwd;*
- *het Oranjekanaal een belangrijke schakel vormt tussen de Drentse Hoofdvaart en de Hoogeveensche Vaart en toegang biedt tot een aantal belangrijke toeristische attracties zoals bijvoorbeeld Orvelte, Westerbork, speelstad Oranje en het toekomstige Noorderdierenpark te Emmen;*
- *Op dit moment door de stichting Recreatietoervaart Nederland (SRN) wordt gewerkt aan de voorbereiding van de Beleidsvisie voor de komende jaren: Beleidsvisie recreatietoervaart Nederland BRTN 2007-2013;*
- *Deze visie in 2008 wordt vastgesteld en de basis vormt voor het verstrekken van belangrijke subsidies.*

Van oordeel dat

- *het wenselijk is om inzicht te verkrijgen in de verhouding tussen de benodigde investeringen en de economisch-maatschappelijke baten van het weer bevaarbaar maken van dit kanaal;*
- *het daarom noodzakelijk is om een onderzoek te laten uitvoeren naar de haalbaarheid van het opnieuw bevaarbaar maken van het Oranjekanaal als onderdeel van het toervaartnetwerk Drenthe. Dit onderzoek dient gebaseerd te zijn op een Maatschappelijke kosten/baten analyse (MKBA);*
- *het wenselijk is om het Oranjekanaal (onder voorbehoud) te plaatsen op de projectenlijst voor de Beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland 2007-2013.*

Verzoeken het college van Gedeputeerde staten:

1. *een Maatschappelijke kosten-baten-analyse (MKBA) uit te voeren naar de haalbaarheid van het opnieuw bevaarbaar maken van het Oranjekanaal;*
2. *te bevorderen dat het Oranjekanaal onder voorbehoud wordt geplaatst op de projectenlijst voor de Beleidsvisie Recreatietoervaart 2007-2013.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Deze motie maakt deel uit van de beraadslaging.

Ik wens de heer Baltus van harte geluk met zijn maidenspeech.

De heer WESTERHOF: Mijnheer de voorzitter. Ik wil de VVD van harte feliciteren met deze motie. De opening van het Oranjekanaal was tijdens de verkiezingscampagne een belangrijk onderdeel van ons partijprogramma. Wij waren dan ook blij verrast door dit initiatief en wij zullen de motie steunen.

De heer KLAVER: Mijnheer de voorzitter. Ik wil de heer Baltès vragen of hij enige verduidelijking kan geven van de eerste overweging van de motie. In die overweging staat "Met de realisatie van...". Ik acht hem zeer veel gaven toe, maar dit lijkt mij iets te royaal geformuleerd. Het is net of hij nu al weet wat er straks in de portemonnee komt.

De heer BALTÈS: Ik heb deze vraag niet goed begrepen. Kan de heer Klaver die nog eens herhalen?

De heer KLAVER: Met alle plezier.

In de eerste overweging wordt met enige stelligheid aangegeven dat de VVD blij is met de belangrijke impuls die uitgaat van de realisatie van het kanaal Erica-Ter Apel. Ik dicht de heer Baltès graag gaven van voorzienigheid toe, maar ik hoor toch graag waarop hij die uitspraak, die mij iets te stellig en te voorbarig lijkt, baseert.

De heer BALTÈS: Deze argumenten zijn ook gebruikt bij de besluitvorming over de vaarverbinding Erica-Ter Apel.

De heer KLAVER: Dat was mijn vraag niet. Ik vroeg waarop de impuls gebaseerd is en wat voor impuls dat dan is. Kan die impuls gekwantificeerd worden? Ik vraag de heer Baltès dat uit te leggen.

De heer BALTÈS: Ik heb geen kwantificaties, het zijn verwachte impulsen voor de toename van toeristische en economische activiteit en mogelijkheden om het gebied anders in te richten. Het gaat om dat soort zaken.

De heer KLAVER: Ik heb een vraag aan de voorzitter van het college. Misschien toch nog een leer-moment.

Mag ik nu al vragen of de verantwoordelijk gedeputeerde de motie, als die wordt aangenomen, ook gaat uitvoeren, of ben ik te vroeg met die vraag?

De VOORZITTER: Als de heer Klaver het oordeel van het college vraagt dan zal ik uiteraard de leden van het college het woord geven. De staten moeten dus wel om dat oordeel vragen. Bij de vorige moties werd het oordeel van het college niet gevraagd.

Ik laat het dus aan de staten over. Als zij prijs stellen op het oordeel van het college over deze motie dan zal aldus geschieden.

De heer KLAVER: Heel graag.

De VOORZITTER: Het was dus geen vraag aan de voorzitter van het college maar aan de voorzitter van de staten, want in die rol ben ik uw dienaar; als voorzitter van het college niet.

De heer MUNNIKSMÀ: Mijnheer de voorzitter. Ook ik heb gisteren de uitzending van Drents Diep gezien. Daarin vond ik een korte samenvatting van mijn mening en die is dat ik mij namens het college niet zou verzetten tegen een haalbaarheidsonderzoek.

Ik moet wel zeggen dat ik tijdens het beluisteren van die uitzending een aantal verwachtingen had. Ik heb heel enthousiaste ondernemers in die uitzending gehoord, met name vanuit Emmen en die gaven mij de verwachting dat wij op die manier waarschijnlijk ook wel de verplaatsing van de dierentuin gemakkelijker rond zouden kunnen krijgen. Die verwachtingen werden wat getemperd door de man die het haalbaarheidsonderzoek van de Grontmij toelichtte.

Ik heb mij voorgenomen niet steeds te zeggen dat wij van de Friezen nog wat kunnen leren, dat past mij niet, maar in mijn Friese periode ben ik een tijdlang betrokken geweest bij de Turfroute en ik ben zelfs een enthousiast bootjevaarder. Ik zou in het verleden steeds gezegd hebben dat bij dergelijke ontwikkelingen ook goed gelet moet worden op het potentieel dat wordt aangeboord. Ik durf geen schatting te maken van het aantal mensen dat volgens het haalbaarheidsonderzoek van de Grontmij van deze voorziening gebruik zal maken.

Ik sta positief tegenover het verkennen van de mogelijkheden van het openhouden van het Oranjekanaal, maar ik denk wel dat de economische spin-off enorm groot moet zijn, anders zijn het alleen de rijken die door dit kanaal gaan varen, want de Grontmij schat het aantal boten op het kanaal tussen duizend en vijftienhonderd.

TWEEDE TERMIJN

De heer WESTERHOF: Mijnheer de voorzitter. PS en GS proberen natuurlijk van alles te voorspellen om maar een zo groot mogelijke zekerheid te krijgen, maar ik denk dat bij de ontwikkeling van het Oranjekanaal niet alleen op het multiplier-effect in geld maar ook op dat in aantallen mensen moet worden gelet. Ik noem een prachtig mooi voorbeeld: als Aleid Rensen, toenmalig directeur van het dierenpark, haar eerste voorstellen om de transformatie van het dierenpark in gang te zetten, eerst aan de provincie had voorgelegd dan zouden de staten niet hebben ingestemd, want ze hadden de investeringen niet kunnen vertalen in de extra aantallen bezoekers. Toch is Aleid Rensen het model voor alle dierentuinen over de hele wereld geworden. Bij het bevaarbaar maken van het Oranjekanaal kunnen de effecten op toerisme nooit van tevoren voorspeld worden. Wij moeten daar enige ruimte in laten en dat heeft ook te maken met een stukje geloof.

De heer MUNNIKSMA: Dat beken wel dat ik met enige vrijzinnigheid in mijn geloof naar dit haalbaarheidsonderzoek kijk.

Mevrouw VAN DE VIJVER: Mijnheer de voorzitter. Ik ben de draad een beetje kwijt over in welke termijn we nu zitten.

In de motie gaat het over een haalbaarheidsonderzoek en hierbij wordt de term maatschappelijke kosten/batenanalyse gebruikt. Iedereen zal daar wel een eigen voorstelling bij hebben, maar voor ons betekent het in ieder geval dat naar meer wordt gekeken dan alleen naar de technische en financiële haalbaarheid en dat ook verder wordt gekeken dan alleen naar de 1.500 bootjes die door het kanaal zullen gaan. Ook andere vormen van toerisme en economische ontwikkeling, eventueel zelfs de ontwikkeling in de woningbouw – dit is ook gebeurd toen wij moesten beslissen over Erica-Ter Apel – moeten in beeld zijn. Als dát het doel is van een haalbaarheidsonderzoek dan kunnen wij met het doen daarvan instemmen.

De beraadslaging wordt gesloten.

Aan de orde is de stemming over motie M4.

De heer KLAVER: Mijnheer de voorzitter. Ik wil graag een stemverklaring afleggen.

De VOORZITTER: Dat mag altijd.

De heer KLAVER: Mijnheer de voorzitter. Na ampel beraad heeft de fractie van het CDA besloten in te stemmen met deze motie. Wij hopen trouwens dat er niet te veel draaibruggen in komen.

Motie M4 wordt met algemene stemmen aangenomen.

I. Sluiting

De VOORZITTER: Wij zijn hiermee aan het eind van onze vergadering gekomen.

In navolging van de heer Klaver en anderen zeg ik dat ik buitengewoon tevreden ben dat ik u kan uitnodigen voor een aperitiefje en daarna een buffet.

Ik sluit de vergadering.

(De vergadering wordt om 18.08 uur gesloten.)

Vastgesteld in de vergadering van provinciale staten van 19 december 2007

, voorzitter

, griffier

TOEZEGGINGEN, gedaan in de vergadering van provinciale staten van 14 november 2007, gehouden in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 9 De heer MUNNIKSMa zegt toe dat het college in een volgende commissievergadering met een voorstel komt voor een meer frequente monitoring van de vuilstort.
- 29 De heer LOOMAN zegt toe dat wanneer geld een belemmering is om de diverse instanties in elkaars kaartenbakken te laten kijken, de provincie dat probleem altijd zal oplossen.
- 32 Mevrouw HAARSMA zegt toe dat de staten, zo mogelijk al in januari 2008, een notitie krijgen, waarin puntsgewijs zal zijn aangegeven wat er nodig is om topsportevenementen naar Drenthe te halen en welke criteria het college hierbij hanteert.
- 32 Mevrouw HAARSMA zegt toe dat de drie regionale meld- en coördinatiecentra binnenkort in het provinciehuis een presentatie zullen houden over hoe de registratie van schoolverlaters plaatsvindt en hoe de werkwijze van de verschillende instanties op elkaar zijn afgestemd.
- 33 Mevrouw HAARSMA zeg toe dat de staten een verslag krijgen van haar gesprek met Achmea.